

ויצא

מענה על שאלות רבות בפרשה זידיזש'ים מקוריים וזיז'וקים ע'צומים

לעילוי נשמת

ר' ראובן יהושע הכהן ב"ר יוסף ז"ל

ד' ניסן התשכ"ז

רבי שמעון בן רבי אליהו פלס ז"ל

כא' שבט תשס"ח

הניה בלה ב"ר שמואל הלוי ע"ה

ח' ניסן התשע"ב

מרת תקוה לוטה בת ר' שמואל ז"ל

ד' תמוז התשס"ג

הונצחו ע"י ילדיהם - עו"ד הר"ר ערן ואילנה פלס שיחיו

הודו לה' ניתן להשיג וטהר לבנו – "כרך דברים"

ובקרוב בס"ד כרך - וטהר לבנו "שמות" כ-900 עמודים

ואנא התפללו שהנדיב הנכבד אברהם בן שושן נ"ו

יציאת ותשרה ברכה גדולה בעסקיו אמן.

לקבלת הספר - בתיאום מראש אצל: ריינר אשדוד, בני ברק, ראשון לציון, 0527120333
106855@gmail.com

[illegible]

מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד

הספר "מעורר מאוד" ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"ומהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"

נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו – ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ויפגע במקום

ולצורך מצוות שידוכין, זה מספיק הגנה מפני הטומאה של חוץ לארץ וטומאת חרן (ולבן).

אבל ברגע שהגיע יעקב אבינו לחרן, מיד הרגיש את הטומאה באוויר, וזה עוד לפני שפגש את לבן, אלא עצם עזיבתו את ארץ ישראל והגעתו לארצות טומאת העמים, וגם עצם התקרבותו ללבן כבר הרגיש טומאה עצומה וקשה מנשוא, **לכן** החליט שכנגד יצר הרע עוצמתי כלבן וטומאת העמים צריכים הכנה עם כל הכלים והנשק, ולכן רצה והשתוקק להוסיף גם תפילה במקום קדוש במקום שהתפללו אבותיו.

ומסופר על הגר"א שפעם היה צריך לצאת מחוץ הבית שלו לרחוב לכן הוא למד 13 פעם את פרק ב' של "מסילת ישרים" ורק לאחר מכן הרגיש מוכן לצאת לרחוב.

ללמדנו, שעלינו החובה להתנהג כיעקב וללכת בדרכיו, כי אנו חיים בדור שבו הניסיונות שווים לנכתב בעבודה זרה "תחת כל עץ רענן", וכל אחד מוציא עבודה זרה מחיקו ומחבקה ומנשקה, עד כדי כך שראיתי אינסטלטור בבור ביוב שמקיים מעופפים עליו והריח דוחה והוא שקוע בשלו, בעבודה זרה של ימינו הסמרטפון, לכן בחובותינו להשתמש בכל הכלים והנשק - תורה תפילה ומצוות הכל יחד, מול הטומאה הגדולה והזמינה רח"ל, וב"ה נצליח ברצון אמיץ וסייעתא דשמיא אמן ואמן.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה

וייתכן שעשוי חשב וידע ששם נטמן יעקב, אבל פחד להתקרב למקום קדוש שמא ייתפס גם הוא בקדושת המקום, ואולי גם הוא יחזור בתשובה, **כי** עדיין היה צרוב לו בתודעה שיעקב ניסה לצאת בעודו עובר בפתחי בית המדרש, ואילו הוא עשוי נמשך לפתחי עבודה זרה, וזה עוד קודם שניתן בו יצר הרע, כי כפי שכתבתי בפרשת תולדות יש כוח עצום לפתחים בין לקודש ובין לטומאה.

לכן עשוי בעצמו לא התקרב, וגם לא שלח לשם את אליפז שלא יתחזק ויחזור בתשובה, כפי שמצאנו בשלוחי שאול שנשלחו ללכוד את דוד כשהיה אצל שמואל בניו, שכל השלוחים התחזקו בנבואה, וגם שאול בעצמו שבסוף הלך בעצמו גם הוא התנבא, כי כולם נדבקו בקדושת המקום.

ורק לבית הוריו שלח את אליפז שאולי שם יגיע יעקב להיפרד מהוריו, כי שם היו גם נשיו שעבדו עבודה זרה ולכן המשיכה שם הייתה כביכול מאוונת בין קודש לטומאה, ובכל זאת זה השפיע שאליפז הסכים לא לרצוח את יעקב רק לגזול אותו.

ללמדנו, מה גודל ההשפעה שיש למקום קדוש, שלמרות השנאה העצומה שהייתה לעשוי אל יעקב שגבר על אהבתו לאביו יצחק עד כדי כך שכבר המתין שאבא ימות שזה חוסר כיבוד אב חמור, בכל זאת העוצמה של מקום קדוש עלה על הכל!!!!

ולכן ניזהר מאוד מזלזול בקדושת בית כנסת ובית מדרש, שלא נדבר בהם דיבורים אסורים ומחשבות טמאות, אלא רק נתחזק ונתקדש מהם ובהם, וגם את בתינו נשמור בקדושה וחס ושלום לא נביא תועבה לביתנו, וגם את גופינו נהפוך למקום קדוש, שלא נחשוב מחשבות רעות ולא נראה כל דבר האסור, כך נצליח להתעלות ולגרום קדושה לכל יוצאי חלצינו אמן ואמן.

ציאת צדיק מהמקום עושה רושם

ואולי, "ציאת צדיק מן המקום עושה רושם" זה מה שהרגיש עשוי הרשע, וזה מה שהדהים אותו ועורר אותו לתשובה, שהתפעל איך יתכן שיעקב אבינו שהיה טמון 14 שנה בישיבת שם ועבר ומתבודד משאר בני האדם בכל זאת יציאתו הורגשה אפילו אצל עשוי, ואכן עשתה רושם אפילו על עשוי, שהתפעל מאוד מכוחו העצום של צדיק על בני אדם ועל כל העולם!!! ולכן חשב עשו לחזור בתשובה.

ולא לשכוח שעשוי הרשע למרות כל העבירות שלו ולמרות שכפר בשכר ועונש כפי שהבאתי מהמדרש בפרשת תולדות,

כתב רש"י, על פי הגמרא סנהדרין צ"ה עמוד ב' שיעקב הגיע לחרן, אבל אז חשב איך ייתכן שעברתי במקום שהתפללו בו אבותיי ואני לא התפללתי בו? לכן רצה לחזור חזרה, וכיון שהרהר לחזור – היה לו קפיצת הדרך והגיע למקום, ומיד התפלל שם ערבית.

רק נבין איזה תפילה מרגשת הייתה לו, איזה תפילת ערבית התפלל כאשר הגיע בנס של קפיצת הדרך למקום קדוש זה, מקום שאבותיו התפללו מקום שחפץ כל כך להתפלל בו, **אבל** בכל זאת תמוה איך בתחילה יעקב עבר ולא התפלל שם, וכי מה סבר בתחילה?? ולמה בסופו של דבר חזר בו???

וייתכן שיעקב אבינו סבר שהיות ולמד 14 שנה בהתמדה עצומה בלי שינה, וגם הוא הולך במצות כיבוד הורים

כתב רש"י "ציאת צדיק מהמקום עושה רושם", ולכן למרות שכבר כתוב בסוף הפרשה הקודמת שהלך לחרן, בכל זאת מודגש גם כאן שיעקב יצא, **ומקשים** המפרשים למה דווקא כאן - ביציאת יעקב נכתב מושג זה, הרי קדם לזה גם יציאת אברהם ושרה ויצחק ורבקה, מה מיוחד דווקא ביציאה זו??? **והנה** יש המבארים שהסיבה שנכתב שידוכיו של עשוי בין הליכתו של יעקב המופיעה בפרשה הקודמת ליציאתו הכתובה בפרשה זו, כי יעקב ניצל את פרק הזמן שעשוי היה עסוק בחתונות שלו, וניצל זאת ויצא ממחבואו והלך לחרן.

ונשאלת השאלה אם כן איך גילה זאת עשוי, והזדרז לשלוח את אליפז להורגו??? **ונראה** שלכן מודגש **שיציאת צדיק מהמקום עושה רושם**, למרות שיעקב היה **טמון** בבית מדרש 14 שנים, ולא הסתובב בין אנשים.

רק שעדיין קשה, למה לא פחד ללמוד תורה בישיבת שם ועבר, הרי עשוי יכול היה לנחש בקלות שהמקום הראשון שיעקב יכול להיטמן זה בבית מדרש של שם ועבר???

בסוף פרשת תולדות הבאתי מדרש שאמר רבי יהושע בן לוי, רצה עשוי לחזור בתשובה והתחתן עם "מחלת", ללמד שמחל לו הקב"ה על כל עוונותיו, **ותמהנו** מה קרה שפתאום החליט עשוי אחרי שנים של ניסיונות של אביו יצחק וגם מצד אחיו יעקב להחזירו בתשובה וללא הועיל, מה קרה פתאום לעשוי שהחליט לחזור בתשובה???

וכי מה התחדש לעשוי יותר מאשר היה לו קודם שעורר אותו לחזור בתשובה??

וטהר לבנו – ויצא

עד כדי כך עשו הרשע למרות כל טומאתו ורשעותו האמין כחסידי כנוע לרבו הגדול שכל מילה של צדיק הוא מקבל בהתרגשות ובאמונה תמימה!!!

בכל זאת מדהים הדבר שהייתה לו אמונה שלימה בברכת צדיק זקן שכבר עיניו כבו מראות, והתחנן ובכה ליצחק אביו שיברך גם אותו.

במקום שהתפללו בו אבותיי ואני לא התפללתי בו?

ייתכן עוד, שעיניך נקודת העקידה היה בתפילה שהייתה לאחר העקידה, שאברהם ויצחק התפללו ששחיתת האיל תהיה בדיוק כמו שחיתת יצחק, ושבזאת עולם יזכור לעם ישראל את זכות העקידה ובזכות העקידה יביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה, וכוח התפילה המשיכו האבות לדורות.

וכמו שראיתי שכתב האדמו"ר השר שלום מבעלזא זצ"ל בפסוק "ויקרא אברהם שם המקום ההוא: ה' יראה", שהקב"ה יקבל את תפילת ישראל כשיתפללו במקום הזה.

ועל ידי התפילה - תפילת ערבית שתיקן יעקב אבינו והתפלל אותה במקום העקידה, הוא הצטרף לתפילת אבותיו, וכך הוא גם התחבר לעקידה דרך עולם התפילה.

נלמד מזה את כוחה של תפילה שהיא נתפסת כמרכז אצל האבות הקדושים מעל למעשה העקידה, ובתפילה בהתחדשות ובהשתוקקות נתחבר לתפילת אבותינו הקדושים, ותפילותינו יעלו לרצון לפני בורא עולם, שיקבל תפילתנו באהבה וברצון, וראו כוח רבותינו הקדושים בעלי המשנה שתיקנו את סידור התפילה וכך מתחברים אנו לתפילת האבות הקדושים.

ויצא יעקב

וכל כך למה?? והתשובה היא שיעקב אבינו לפני שהתעסק בנישואיו, היה חשוב לו ללמוד 14 שנה בהתמדה עצומה, **וכל** זה בכדי להתקדש לפני שמקימים בית יהודי, כי רק ככה נוצרים **שבטי קה עדות לישראל**, משפחה מושלמת של ילדים צדיקים ומושלמים.

ונלמד מזה שגם עלינו להתקדש על ידי סור מרע ושמירת העניינים והמחשבה, ועשה טוב שנתחזק בלימוד התורה ונתפלל בכוונה ובשמחה ובהתעוררות, וככה נקים וגם נקיים בית יהודי קדוש, וככה נגדל ילדים צדיקים, וחס ושלום שלא נהרוס חלילה את משפחתנו, וגם אם כשלנו מיד קום כגבר ושקם ובנה את עצמך ואת משפחתך, רק חזק ואמץ.

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש

לחרן, ואז כל העולם כולו נעמד מולו כמין כותל ולא איפשר לו להמשיך ללכת.

ולכאורה אם יעקב נעצר ולא יכל להמשיך מדוע היה צורך גם שתשקע השמש לפני זמנה??? **אלא** ייתכן שהיו 2 שלבים, **שלב ראשון** שיעקב לא הצליח להמשיך בדרכו בגלל המחסום, **אבל** זה לא הספיק כי מזה יעקב לא היה מבין שעליו לישון במקום.

ולכן הגיע השלב השני שזה שקיעת השמש קודם זמנה, כך הבין יעקב שה' לא רק מעכבו מללכת אלא גם רוצה שהוא – יעקב יישן במקום.

ואכן מסביר הבעל שם טוב הקדוש (וכן כתוב באור החיים, וקודם להם בספורנו) שלא הכוונה כפשוטו ש"אילו ידעתי לא הייתי ישן במקום", אלא אילו הייתי יודע הייתי עושה יותר הכנות לשינה מיוחדת שכזו, וטוען הבעל שם טוב שאם אדם מקבל הארה רוחנית עליו להתבונן אחריה האם הוא היה ראוי לכך?? האם הוא עשה את כל ההכנות הנדרשות להארה זו.

וזה בדיוק מה שיעקב עשה אחרי ההתגלות, הוא פשוט עשה חשבון הנפש האם התכוון לה כראוי??? **ויתכן** שמטרת הבדיקה היא לדעת איך נגרום לעצמנו שוב לזכות בהארה.

יש לתמוה, וכי במקום שהתפללו אבותיי רק לדבר זה היה לו להשתוקק להגיע ולהתפלל, הרי בהר המוריה היה לו שם בפשטות הרבה יותר עוצמה רוחנית מתפילת האבות!!!

שהרי בהר המוריה זקנו אברהם מסר נפש שעקד שם את יצחק בנו יחידו שציפה לו עשרות בשנים עד שנולד, וכן היה לו להשתוקק למקום בו אביו הקדוש יצחק התמסר לשחיטה באהבה!!!! **למה** לא מוזכר ההשתוקקות זו, למה נתפס רק לעניין של תפילה???

אלא יעקב אבינו רצה להתחבר במעשה למעשי אבותיו, וידע שרק על ידי תפילה הוא יתחבר למעשי אבותיו, כי למעשה העקידה אין שייכות שהוא יוכל להתחבר ולהצטרף.

כתב רש"י בפסוק "וישכב במקום ההוא" – שההוא זה לשון מיעוט, שרק באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים שלמד ושימש בשיבת עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה. **ולמרות** שאביו ואמו שלחו אותו בגיל מבוגר 63 להתחנך, בכל זאת יעקב אבינו התעכב עוד 14 שנה.

ונלמד מזה שגם עלינו להתקדש על ידי סור מרע ושמירת העניינים והמחשבה, ועשה טוב שנתחזק בלימוד התורה ונתפלל בכוונה ובשמחה ובהתעוררות, וככה נקים וגם נקיים בית יהודי קדוש, וככה נגדל ילדים צדיקים, וחס ושלום שלא נהרוס חלילה את משפחתנו, וגם אם כשלנו מיד קום כגבר ושקם ובנה את עצמך ואת משפחתך, רק חזק ואמץ.

וגם כתוב בגמרא סנהדרין צ"ה ב' שאחרי קפיצת הדרך והתפילה רצה יעקב להמשיך לחרן, אמר הקב"ה: צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלי לינה? **מיד** כיסה בורא עולם את האור והקדים את החושך קודם זמנו, בכדי שיעקב יישן במקום.

ולכאורה מאיפה ידע יעקב שזו כוונת בורא עולם, אולי כוונת בורא עולם שילמד שם או יתפלל שם כל הלילה כפי שהיה נוהג עשרות בשנים??? **ועוד** פלא שכשהקיץ משנתו אמר, "ואנכי לא ידעתי", ומפרש רש"י אילו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **ולכאורה** איך יאמר כך נגד רצון ה' שיישן בבית מלונו???

אבל ייתכן לתרץ על פי המדרש רבה פס"ה, שביאר לשון "ויפגע" כפשוטו, שיעקב רצה להמשיך ממקום המקדש

ללמדנו, שאנחנו חייבים להתבונן בכל מצב שבחינו ולחתור לדעת את רצון הבורא מאתנו, ותמיד לחיות בבדיקה על מצבינו ועל שלמותנו, וכפי שאמר הבעל שם טוב שאפילו אחרי הארות גדולות אין כאן רק מקום לשמחת הלב על הזכייה הגדולה שנפלה בחלקנו, אלא חובה עלינו לפעול כדרכי אבותינו הקדושים - לחקור ולהתבונן האם אכן היינו ראויים לכך,

וטהר לבנו - ויצא

והאם ההכנה שלנו לכך הייתה מושלמת ומספיקה או חסרה, וכך אנשים צומחים!! וכך אנחנו מטפסים לעוד הארות כי אנחנו הופכים את ההזדמנויות שקיבלנו לחלק מעמלנו, וזה מגביר את תדירות ההארות וההתעלות הגדולה.

וישכב במקום ההוא

על אברם ואז הקב"ה התגלה אליו בנבואה, ובפשטות שם אברהם אבינו לא נשכב, כמו יעקב שהכין את עצמו לשכיבה, ולמה כאן יעקב הכין את עצמו לשכיבה??

וגם כתוב במדרש אמר רבי יוחנן: **"וייקץ יעקב משנתו"** – ממשנתו ולימודו קם, שאכן גם בלילה זה למד תורה כהרגלו, אז למה היה חשוב שישכב דווקא, הרי גם כאן נרדם תוך כדי לימוד כהרגלו, למה בכל זאת שינה מהרגלו ושכב??

ואולי הכוונה שגם אחרי החלום יעקב אבינו המשיך ללמוד תורה בחלומו כהרגלו, ולכן כתוב וייקץ ממשנתו.

אלא נראה שכאן יעקב עשה הכנות לקראת ההתגלות, וכפי דברי הספורנו **והבעל שם טוב** במאמר הקודם, **ולכן** דווקא נשכב, כי בזה היה עניין גדול יותר מאשר להירדם על הסטנדרט בביכול, וכפי שיבואר במאמר הבא.

ויקה מאבני המקום וישם מראשתיו - עבודת השכיבה, סידור האבנים

יצחק, ובהמשך יבואר ב"ה למה היה צורך להקים כל פעם מחדש את המזבח. **ויעקב** לקח את האבנים הללו כי רצה להמחיש לעצמו את עקידת יצחק על גבי המזבח, וכאילו הוא עצמו גם נעקד, ואולי לכן שם דגש לשים אבנים תחת ראשו וסביב הראש, כי שם זה מקום השחיטה.

ובתוספות חולין צא כתב שפשוטו, לקח אבן אחת מאבני המקום ואותה עשה מצבה, **ואולי** רק את האבן שעליה הניח את ראשו אותה עשה למצבה, ולא את שאר האבנים ששם סביב ראשו.

ולא פלא שיש בהמחשת השכיבה הזו עבודת השם, כי המחשה חשובה היא ביותר ביהדות, כמו **"חייב אדם לראות עצמו כאילו יצא ממצרים"** וכפי שכתבנו בפרשה הקודמת בשם ספר **מליץ יושר** שכתב שיעקב אבינו בעצמו בישל את העדשים ביום פטירת אברהם אבינו ולא נתן לאמו שתבשל עבורו, למרות שיעקב היה איש תם יושב אהלים ואם כן מה לו ולבישול??

אלא התשובה היא, כי יעקב רצה להמחיש ולהשריש לעצמו בהמחשה מעשית את המושג גלגל חוזר בעולם - את **"יזכיר לו את יום המיתה"**.

פחדו של יעקב – המשך

בשמים שיש שם 4 צורות, **אריה כרוב נשר ואדם**, והאדם שם הוא בצורתו של יעקב אבינו. **ולכן** חלק מהמלאכים טענו איך ייתכן שיצור קדוש כזה נשכב וישן?? ולכן רצו להזיק לו, ועל כן יעקב אבינו מצדו השתדל לשים הגנה מסביבו דווקא סביב הפנים.

ולמרות שמלאכים לא מפריע להם מחיצה של אבן, **בכל זאת** אבנים אלו קדושות הן, שהם **"אבני עקידת יצחק"**, שאפילו המלאכים מהשמיים בכו בדמעות כשראו את מעשה העקידה, **ולכן** היה בכוחם של אבנים קדושות אלו שישמשו כהשתדלות והגנה ראויה מפני המלאכים שהציצו בו ורצו להזיקו, כי מיד שראו את אבני העקידה נזכרו בקדושת האבות, ובעוצמת העקידה.

כתב רש"י שדווקא במקום ההוא ישן יעקב אבינו אבל במשך 14 שנה שלמד תורה בישיבת שם ועבר שם יעקב אבינו לא ישן, **ולכאורה** הדברים תמוהים מאוד שהרי האומר שבועה שלא אשן 3 ימים מלקים אותו על שבעתו כי זה לא שייך במציאות, ואם כן איך ייתכן שיעקב אבינו לא ישן 14 שנה??

והתירוץ בפשטות כמקובל לתרץ, שבמשך 14 שנה יעקב **לא נשכב לישון** אלא כמו שרגילים לומר על המתמידים הגדולים - הוא נרדם על הסטנדרט, ורק כאן לאחר 14 שנה יעקב כן נשכב לישון, כפי שמתואר בפסוקים.

וקשה, שגם אם בורא עולם רצה להתגלות אליו בחלום הלילה, למה עליו לשנות מהרגלו ולשכב, שימשיך להירדם על הסטנדרט כהרגלו להירדם מתוך לימוד בלי שכיבה??

והנה אצל אברהם בברית בין הבתרים הקב"ה **הפיל עליו פתאום תרדמה** ככתוב **"ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה**

יש לעיין אם אכן יעקב אבינו הבין שבורא עולם רוצה שהוא ישן שם **כאמור קודם**, מדוע יעקב שם אבנים למראשותיו, הרי בורא עולם הזמינו לישון וכי מה יש לו אם כן לפחד מחיות ומזיקים **נדברי רש"י??**

ועוד קשה למה רק סביב ראשו ולא סביב כל גופו, וכי חיות לא מסוגלות לפגוע בליבו וכדומה?? **וגם** צריך עיון שאם שם אבנים רק סביב ראשו כמרוז סביב – **נדברי רש"י**, איך אם כן בדיוק התחיל הוויכוח בין האבנים כמתואר בגמרא **חולין צ"א ב' "עלי יניח צדיק את ראשו"** הרי הוא לא הניח ראשו על האבנים הלוא הם היו רק סביב לראשו??

ונראה שאכן שם אבנים גם ככרית וגם כהגנה מסביב לראשו וכפי שיתבאר עניינם בסמוך, ולכן רבו האבנים עלי יניח צדיק ראשו.

ועניין השינה על האבנים ככרית, כי יעקב רצה לקחת את אבני המזבח שיצחק אביו נעקד עליהם, **ואכן כך מצאתי ב"ה בדעת זקנים של בעלי התוספות, והמקור מהילקוט.**

ואולי לכן כתוב שלקח **"מאבני המקום"** ולא כל אבני המקום, כי בחר רק את האבנים ששימשו למזבח לעקדת

למרות שיעקב רצה לשכב במקום ההוא דווקא, כי רצה להמחיש לעצמו את עקידת יצחק, בכל זאת הוא גם הניח אבנים מסביב לראשו, ומלבד ההסבר הקודם ע"כ כאמור, מצאנו גם את הסברו של רש"י שכתב שיעקב חש פחד ועשה לו כמין מרוז מפני חיות רעות, **ולמרות** שהקב"ה הזמינו לישון שם, בכל זאת הוא עשה השתדלות להגן עליו ופחות להסתמך על ניסים, והקפיד על סביב הראש כי שם הרגיש את עיקר הסכנה, כי לפעמים אדם חש בסכנה, **ואכן כתוב במדרש רבה ס"ח שמלאכים באו והציצו בפניו של יעקב בשנתו ורצו להזיק לו.**

והטעם שרצו להזיקו, כי ראו את פניו כשישן, **ונדהמו!!** כי זה הדמות שיש במרכבה העליונה של בורא עולם

ויקה מאבני המקום וישכב – המשך

וטהר לבנו - ויצא

צריך עיון שעל האבן שעליו הניח את ראשו לא שייך בזה התשובה של פיקוח נפש, כמו כן קשה שאם לא הקיף כל גופו אין כאן הגנה מפני פיקוח נפש??

אבל על פי דברינו הכל מתורץ ב"ה, כי יעקב לא היה צריך לשכב כי כבר התרגל להירדם על הסטנדרט כביכול, וכאן נשכב רק לשם שמים בלבד כי רצה להתכונן כראוי לגילוי ה' והנבואה.

ולכן דווקא השתמש באבני העקידה להמחיש לעצמו את העקידה וכאילו הוא מוסר את נפשו. **ועל** כן אין כאן מעילה ואין כאן שימוש הדיוט, אלא יש כאן המשך העקידה והמשך הקדושה, וממילא כל שימוש באבני המקום היה לצורך שימוש קודש שעשה, וזאת מלבד האמור תחילה שחלק מהמחשת העקידה היה להקיף את הראש והצוואר מקום השחיטה באבני העקידה.

ללמדנו, שעל האדם להמחיש לעצמו כל הזמן בפעולות ובמחשבות תחושת קידוש השם ולנסות להתחבר במעשים לקדושת אבותיו, וגם נצייר לעצמנו בק"ש כרבי עקיבא שכל ימיו היה מצייר ומשתוקק מתי יקיים בכל נפשך אפילו נוטל את נפשך!!!

ויצא יעקב מבאר שבע – דרך ב'

ונראה לתרץ, שכשיעקב למד בבאר שבע בשיבת שם ועבר, ההורים הרגישו אותו כל רגע וזה היה להם הכבוד הגדול ביותר, ואין כאן מקום לעונש, אדרבא הוא כיבד אותם כל רגע והם הרגישו זאת כאילו הוא בבית בבאר שבע איתם ולשירותם, וגם הבינו שכך הוא מתכוון כראוי לקיום מצוותם להתחתן ולהקים את עם ישראל.

ורק כשיצא מהלימוד לחרן אז יציאתו עשתה רושם, וההורים הרגישו נתק מבנם ולכן על שנים אלו נענש שלא כיבדם, למרות שהיה לו צורך להתעכב לנישואיו עם רחל ולאח כציווי הוריו, בכל אופן בגלל שהתעכב שש שנים לפרנסה ועוד התעכב בדרך שנתיים זה כביכול הוכיח שלא בער לו לחזור ולכן נענש על כל השנים שהיה בחוץ לארץ, ועיין בפרשת וישלח שם הארכנו בסיבת עיכובו של יעקב בדרך.

ולכן דווקא כאן התחדש שיציאת צדיק מהמקום עושה רושם **אפילו על צדיקים**, שכל עוד שלמד בארץ ישראל אפילו שהיה טמון בשיבה ולא הגיע להוריו בכלל, בכל זאת הם הרגישו אותו אפילו בלי לראות אותו, אבל ברגע שיצא, עצם יציאתו אפילו שלא ראו את זה, בכל זאת גם הוריו הרגישו זאת כי יציאת צדיק מהמקום עושה רושם.

ללמדנו, שקדושת האדם במקום משפיע על כל משפחתו בין רואים בין לא רואים, שכשהאבא או הבן מתקדש זה משפיע לכל המשפחה וגם משרה אווירה של קדושה בבית, וחלילה להיפך, עבירות שעושה האבא או הבן וכד' זה משפיע טומאה לכל המשפחה, ומשרה אווירה של טומאה אפילו שלא רואים את העבירה וגם לא יודעים ממנה, לכן נתחזק מאוד להתקדש כי כך נשפיע על כל המשפחה וזה רושם טוב ומעודד קדושה, וחלילה לא להיפך, חיזקו ואימצו רק קדושה ולא טומאה ח"ו!!!

אם יהיה אלקים עמדי והיה ה' לי לאלקים

וייתכן עוד שכוונת יעקב לדרגה גבוהה יותר, וכך היה תנאו ורצונו: שאם מידת הדין שזה בחינת אלוהים, יהיה לטובתי - עמדי, שאפי' במידת הדין יהיה מגיע לי כל צורכי, אזי יעקב התחייב בנדר, שהוא יעבוד את ה' מעל דרגת אהבה, והיא עבודת ה' מתוך יראת הרוממות.

ולפי זה כך מתפרש המשך דבריו - **"והיה ה'"** שזה מידת הרחמים ואהבה, **"לי לאלקים"** שאני יעבוד את ה' באהבה ובמידת היראה הגבוהה שזה רוממות היראה מעוצמת האלוהים.

אבל עדיין צריך עיון מה בדיוק ההתניה של יעקב, וכי הוא עושה תנאים לבוא עולם אם יתן לי אתן לו??? מילא **בעניין** המעשרות שנדר זה מובן, כי אם אין לו ממה לתת

כתוב בילקוט, שהאבנים שליקט יעקב היו אבני מזבח של נח ושמעקד עליו יצחק, והקשה בספר זית רענן, איך שכב עליהם יעקב הרי זה מעילה בהקדש?? **ותירץ** שלא שכב ממש עליהם אלא עשאו כמין מרזב.

ממשך החתם סופר שו"ת אורח חיים סימן מ' ומקשה איך יעקב לקח מאבני המקום ששם מראשותיו ואחר כך עשה אותם מצבה, הרי אסור להשתמש לבית המקדש במה שהדיוט השתמש בו קודם?? **ותירץ** שהיות והם היו הקדש מקודם כאמור **בילקוט** לכן הם לא נאסרו על ידי התשמיש של יעקב, כי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

ומתפלפל החת"ס שם שאם אכן ידע יעקב שהם אבני מזבח ואכן שכב עליהם ממש למה אכן אין כאן מעילה??? **והחת"ס** מבאר זאת שהיה כאן פיקוח נפש מהחיות, **ועדיין**

כתב רש"י כאן בשם המדרש: לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם.

ומקשים המפרשים הרי גם קודם לכן היו צדיקים שיצאו ממקומם ולמה הוזכר הדבר דווקא אצל יעקב?? ולעיל תירצנו זאת.

אבל בשבת (תולדות) התחדש תירוץ נוסף, שהרי יעקב אבינו נטמן 14 שנה בשיבת שם ועבר ועל שנים אלו לא נענש, ורק על 14 שנים שהתחתן עם רחל ולאח ועל 6 השנים שהתעכב לפרנסתו ועל 2 בדרך, עליהם יעקב נענש באובדן בנו יוסף 22 שנה מחייו – **ע"פ הגמרא** מגילה ט"ז – י"ז.

ועל זה ראיתי ששואלים מהיכן לגמרא שדווקא על 14 שנים של החתונות נענש, אולי להיפך שעל 14 שנות תורה הוא נענש ולא על 14 שנות חתונה?? הרי הוא נצטווה על ידי שני הוריו להתחתן וקיים בזה מצוות כיבוד אב ואם, ואילו ללמוד תורה במשך 14 שנה לפני צאתו לחרן עשה זאת בלי ציווי הוריו, ולכאורה בגלל זה הוא התעכב מקיום מצוות הוריו?? **ועי' חת"ס**.

ללמדנו, שקדושת האדם במקום משפיע על כל משפחתו בין רואים בין לא רואים, שכשהאבא או הבן מתקדש זה משפיע לכל המשפחה וגם משרה אווירה של קדושה בבית, וחלילה להיפך, עבירות שעושה האבא או הבן וכד' זה משפיע טומאה לכל המשפחה, ומשרה אווירה של טומאה אפילו שלא רואים את העבירה וגם לא יודעים ממנה, לכן נתחזק מאוד להתקדש כי כך נשפיע על כל המשפחה וזה רושם טוב ומעודד קדושה, וחלילה לא להיפך, חיזקו ואימצו רק קדושה ולא טומאה ח"ו!!!

כתב הכלי יקר שהכוונה שיעקב קבל עליו בנדר לעבוד את ה' מאהבה ולא מיראה.

ולכאורה זה נשמע כדבר תמוה כי קשה לומר שיעקב אבינו בפרט לאחר 14 שנות התמדה מושלמת, יקבל על עצמו לעבוד את ה' מתוך אהבה, הלוא פחות מזה, זה עבודת ה' מתוך יראת העונש שזה דרגה נמוכה מאוד, וכי יעקב עד לזמן זה לא התעלה לעבוד את ה' בדרגת עבודת ה' מתוך אהבה, ודבר זה לכאורה תמוה הוא עד למאוד???

אלא מבאר הכלי יקר שאכן ברור הדבר שגם קודם יעקב אבינו עבד את הקב"ה מתוך אהבה ולא רק מתוך יראת העונש, אלא כאן התחדש **עניין הנדר**, שיעקב התחייב בנדר לעבוד את ה' מתוך אהבת ה'.

וטהר לבנו - ויצא

ברור שלא יוכל לתת מעשרות, אבל בעבודת ה' מה משמעות התניה זו??? ומה מטרת התניה זו??

אלא נראה שיעקב פחד מהשהות אצל לבן הרשע, שמא יפול חלילה ברוחניות, לכן אמר, אם אכן אקבל את כל צורכי בבית לבן לא מתוך רחמים ולפנים משורת הדין, **אלא שגם במידת הדין יסכימו שמגיע לי פרנסה וכל צורכי**, אם כן ממילא זה מוכיח שאני צדיק גמור, ובכלל צדיק גמור כלול שזכיתי להגיע גם לדרגה הגבוהה לעבוד

את בורא עולם בדרגה של יראת הרוממות ויראה מגדלותו העצומה ה' וכאמור.

ואולי טמון בדברי יעקב עוד יותר, שרק בעוצמות כאלו של קדושה ושל עבודת ה' אפשר להיות צדיקים במקום של רשע וטומאה נוראה של טומאת לבן הארמי, כי כאן אין אמצע אלא המלחמה קיצונית ביותר, או צדיק מושלם שאפילו מידת הדין תמליץ לתת לו כל טוב בגין עבודת ה' מושלמת, או חלילה נפילה עצומה בטומאת לבן ה' ירחם.

ללמדנו, שתמיד עלינו לשאוף להתעלות עוד יותר בעבודת ה', וגם להתחייב על דרגה גבוהה בעבודת ה', ולא להסתפק במועט בעבודת ה', אלא תמיד להעלות את הקווים האדומים שמתחת זה לא יורדים רק עולים, וכל הזמן לנסות להעלות את הקווים האדומים יותר גבוה ויותר גבוה, שרק נעלה משם למעלה, ובחיים לא נרד מהקווים האדומים. ועוד נלמד, שעלינו לשאוף להיות אנשים טובים צדיקים וישרים באמת, ולא רק להסתמך על רחמי בורא עולם וזכות אבות, אלא להתאמץ בעצמנו להגיע כביכול לרמה שנוכל להרגיש שאכן מגיע לנו, וכפי ששמעתי שזה הכוונה "גומל חסדים טובים", שבורא עולם נותן לנו תחושה כאילו מגיע לנו גמול על מעשינו הטובים למרות שכל המצוות זה רק חסד שרצה הבורא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

אבל כל זה לפני שכביכול הגענו לדרגה זו, אבל באמת בחיינו לעולם לא נגיע לדרגה זו, כי תמיד עלינו לומר לא מגיע לי כי עדיין לא מילאתי חובתי, אבל מחשבה זו במהלך ההתעלות חשובה לדחיפה מעלה, כמו שיעקב אבינו דחף והתנה, לפני שהיה אצל לבן הרשע, אבל לאחר מכן כשחזר לארץ ישראל לפני הפגישה מעשיו חשש שמא גרם החטא.

ועוד יש לנו ללמוד, שבמקום ובזמן שיש טומאה נוראה ומחרידה כמו שיש בזמננו שאפשר בקלות לחטוא וליפול לשאול תחתיות בטומאה נוראה, עלינו להתקדש בקיצוניות נגדית, שלא רק לעבוד את ה' מתוך אימת העונש, אלא חייבים להתקדם לעבוד את בורא עולם גם מתוך אהבת הבורא יתברך, ועוד יותר להתעלות לעבוד את הבורא יתברך מתוך יראת רוממות וגדלות בורא עולם, וכשנעבוד את הבורא מתוך כל שלושת העבודות, אימת העונש ואהבת ה' ויראת הרוממות, אז נפשונו תהיה מלאה ושבעה בטוב ה' ואז נזכה "וטהר לבנו לעבדך באמת", וכך נוכל לעמוד בעוצמה מול היצר גם בשעת ניסיון קשה ופאתומי, כי העוצמה הקדושה שבנו תנצח את היצר הרע בעזרת ה' אמן ואמן!!

ועיני לאה רכות ורחל הייתה יפת תאר ויפת מראה

וגם כאן זה אותו יסוד, ששלימות האדם זה ביופי הפנימי וגם החיצוני, כי כאשר יש לו עוצמה של שלימות חיצונית ובכל זאת הוא מכופף אותו ומכניע אותו לבורא עולם, ולא חוטא חלילה למרות גופו המושלם, זוהי גדלות ושלימות האדם. ומזה בדיוק ההתלהבות של שמעון הצדיק מאותו נזיר בחור יפה תואר מהדרום, שקיבל על עצמו נזירות דווקא בגלל שפחו עליו יצרו כשראה את יופיו וכפי שמתואר בגמרא נזיר ד' וכתבנו על זה בהרחבה בפרשת נשא.

ולכן מכונה רבי בכינוי "רבי הקדוש", כי הוא היה עשיר מופלג ולא היה חסר לו שום תענוג מתענוגות העולם, וכפי שכתב רש"י שלא היה חסר בשולחנו צנון וחזרת בכל ימות השנה בדיוק כפי שהיה אצל קיסר רומא אנטונינוס, ובכל זאת בסוף ימיו הוא הרים ידיו ואמר שמעיד עליו שלא נהנה מהעולם הזה אפילו באצבע קטנה!!!! זוהי עוצמה!! וזוהי קדושה!! שכישי לך בזמנות את כל תפנוקי העולם, ובכל זאת לא ליהנות הנאות גשמיות, אלא לכופף הכל לעבודת ה' יתברך, זוהי קדושה!!!

וכפי שהרחבתי בעניין בפרשת "קדושים תהיו" במחלוקת הראשונים האם קדושה היא "קדש עצמך במותך לך". **ולכן** שלימות האימהות הייתה יופי פנימי משולב עם יופי חיצוני, וזו הייתה שלימות, שלמרות זאת חיו בקדושה וטהרה ולא נהנו הנאות גשמיות אלא הכל לעבודתו יתברך.

מבאר רבינו ירוחם ממיר דעת תורה חיי שרה ביאורים, בדברי רש"י על שרה שבת כ' כבת שבע ליופי, ותמה וכי מה השבח ביופי חיצוני כלפי האימהות הקדושות?? **ותירץ שהיופי החיצוני מראה על שלימות ועל שלימות פנימית**, וכן להיפך שלימות פנימית מקרינה על שלימות החיצונית. **ולכן** התורה הדגישה זאת אצל האימהות הקדושות, וכן לכן הגמרא משבחת את יופיים של התנאים והאמוראים, ואולי זה גם טעם לפסול כוהנים בעלי מומים.

והדברים עדיין צריכים ביאור, וכפי שהקשה הגאון מווילנא, שהרי כתוב "שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל"? **ומתרץ** הגאון מווילנא, שכאשר אישה היא יראת ה' אזי החן והיופי החיצוני נהפך לאמת ולא שקר, ולדבר חשוב ולא להבל הבלים.

ונראה לבאר העניין, שהרי ידוע שניסיון העושר גדול הוא מניסיון העוני, כי יש לך כביכול כוח ועוצמה ובכל זאת מתוך הכוח אתה מתכופף לה' ומכניע את כל עוצמתך לה'.

וזו הרבה יותר קשה מאשר עני שאין לו עוצמה וכוח וקל לו יותר להתכופף ולהיכנע בפני בורא עולם. **ודומה** לזה מצאנו שהקדוש ברוך הוא שונא דל גאה, והסיבה כי אין לו ממה להתגאות, אז למה בכל זאת אתה מתגאה?? לכן זה דוחה וגורם לשנאה ותיעוב.

ללמדנו, עד כמה עלינו לתקן מעשינו וכך נרגיש יותר טוב בין ברוחניות ובין בגשמיות, וכגודל הניסיון וזמינות החטא והתגברות על היצר הזמין לרע, כך נגיע יותר לשלימות האדם ולקדושה אמיתית, רק חזק ואמץ וגדל בקדושה אמן ואמן.

ויהי בבוקר והנה היא לאה

והנה כתוב ברש"י שהאימהות ידעו ברוח הקודש ש 4 נשים ליעקב ומהם יולדו 12 שבטים, **ובעצם** ידיעה זו הייתה כבר גם למילכה אחותה של שרה אמנו הסבתא רבה של רחל ולאח, **ובפשטות** גם יעקב אבינו ידע זאת ברוח קודשו ואכן מפורש ברש"י שכשאמר ללבן הבה את אשתי

בעניין זה יש כמה שאלות, דבר ראשון מה שהקשו איך היה מותר לרחל לגלות את הסימנים ללאה??

וגם קשה האם בגלל הטעות יש כאן קידושי טעות??? וגם פלא שיעקב לא כעס על רחל ורק על לאה??

וטהר לבנו - ויצא

אבל היות ורימו את יעקב שלבן נתן לו קודם את לאה, כאן נוצר חשש גדול ליעקב שאולי רחל הצעירה תהיה בסיכון כי יתכן שעשיו יקח אותה במקום הגדולה, בפרט שרחל הייתה יפת תואר, **ולכן** כעס יעקב מאוד על לאה שסיכנה את אחותה רחל, ואילו על רחל אין לו לכעוס כי היא הקריבה את עצמה עבור כבוד אחותה וכפי שיתבאר בסמוך.

ואדרבא ראיתי **בכלי יקר ובמהרי"ל דיסקין** שדייק את הפסוק **"ויהאב גם את רחל מלאה"** שיעקב הבין את גודל הקרבת רחל במוסרה את הסימנים עבור כבוד אחותה, ודווקא זה הוסיף לו עוד אהבה לרחל מרוב התפעלות ממידותיה הטובות.

צניעות הייתה לרחל שמסרה את הסימנים

ויתכן, שרחל נתנה את הסימנים ליעקב שכך יעקב לא יצטרך להתבונן אפילו לא לרגע להבחין בהבדלים בינה לבין לאה, אלא שבמשך 7 שנים ישמור על עיניו באופן מושלם למרות שהיה גר איתם.

זה היה הרווח של רחל בסיכום הסימנים עם יעקב בתחילת 7 השנים, למרות שבסופו של דבר היא הרסה את הסימנים בידים כשגילתה בסוף 7 השנים ללאה את הסימנים, שכך היא מנעה מיעקב צורך להסתכל ולהתבונן.

ויתכן שלבן רצה גם לבחון את יעקב ולבזו על קדושת יעקב, ולהוכיח לעיני בני עירו שיעקב שקרן ואינו צדיק כפי שמראה את עצמו, וגם ככה חשדו בני העיר בעריות **מדרש רבה ע'** ועל כן יעקב אבינו בכה בפוגשו את רחל לראשונה כמבואר במדרש רבה פ"ע.

ולכן לבן ציפה לשמוע צעקות בלילה בכדי להוכיח שהנה יעקב בחושך גילה את השקר כי הוא לא שמר על עיניו כראוי בפרישות כפי שהציג את עצמו כנוהר מאוד מאוד על עיניו, ולכן לא ידע על הסימנים שדרכם יעקב יכול היה לגלות את האמת, לכן בכדי למנוע חילול ה' גילתה רחל את הסימנים ללאה.

אם יעקב היה מגלה בלילה שלא היה קורה ???

איזה חסד עשתה במוסרה את הסימנים הרי היא דאגה בזה גם לעצמה??

ובפשטות בחסד שגם אני מרוויח מזה זה עדיין נחשב לחסד, **וגם** יתכן שהצניעות הייתה כאמור שרחל על ידי הסימנים גרמה ליעקב שמירת עיניים מושלמת שלא היה צריך להבחין בה וכדברי **הבן יהוידע** קודם.

ואולי טמון כאן הרבה יותר, שבעצם מה פתאום החליטה רחל שאם יעקב יגלה בלילה שלא היה, הוא יסלק אותה ולא יתחתן עם לאה??? הרי הייתה נבואה ידועה לאימהות שיעקב יתחתן עם שתי אחיות ושתי שפחות!

וגם מה פתאום החליטה רחל שאביה לבן יכעס ויחליט שגם את רחל לא ימסור ליעקב, הרי זה טבעי שיעקב יגלה את התרמית, ואדרבא יעקב אמור לכעוס על לבן שרימה אותו, ומטבע הדברים לבן היה חייב לתקן את העוולה ולתת את רחל ליעקב.

וכי מאיפה ידע לבן שרחל מסרה סימנים ליעקב, והיה על לבן להבין שיעקב מעצמו קלט זאת בדרך הטבע או כפי דברי **המדרש רבה** שבחזונו שרו **הא לא הא לא** בכוונה, כי תושבי המקום הכירו טובה ליעקב שבזכותו יש להם מים, ורצו לגלות לו את האמת ברמז.

אלא נראה שבאמת רחל הצדקת חששה שלא תסרב לקבל את הסימנים כי זה עלול לסכן את רחל, כי ככה יטען

טען לו שהוא כבר בן 84 ועליו להוליד 12 שבטים ובפשטות כבר ידע את כל הנבואה שיהיה לו 4 נשים, ואם כן שגם הוא ידע מראש שעליו להתחתן עם רחל ולא, למה כעס כל כך על לאה הרי ממילא היא אמורה הייתה להיות אשתו??

אלא יתכן שליעקב אבינו היה אכפת הסדר, שהיות ואמרו שהגדולה למבוגר והקטנה לצעיר, לכן רצה קודם להתחתן עם רחל, כי על לאה לא חשש שעשיו ירצה אותה כי פניה השתנו לרעה מרוב בכי ודמעות, וכך בלי חשש יעקב היה זוכה בשתי הנשים, **שוב ראיתי כן בשם הגאון רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל**.

ולפי הדברים הקודמים מובן גם מה שאמרו חז"ל **במסכת מגילה י"ג ב'** שצניעות הייתה לרחל בכך שמסרה את הסימנים ללאה, שרחל ידעה שיעקב יסכים להישאר עם לאה אפילו בלי שתיתן את הסימנים רק חששה שתהיה ללאה בוושה ותהיה מריבה וצעקות באמצע הלילה במקום בבוקר כפי שצעק עליה בבוקר כמפורט במדרש רבה, וצעקות בלילה במשפחה זה ממש לא מתאים ולא צנוע בפרט שיתכן ולבן הרשע חיכה לצחוק על יעקב וחיכה לשמוע את הצעקות בלילה דווקא.

אבל יש כאן יותר מזה, שהרי לא יתכן שרחל ולאה היו באותה קומה ומראה, וכפי שהרחיב בספר **בניהו בן יהוידע** בגמרא שם, שרחל סיפרה ליעקב עוד קודם שבע השנים שעבד עבורה, שאביה שקרן ורמאי והוא מסוגל להחליף את לאה במקומה.

ולכן היא זו שהציעה ליעקב לעשות עמה סימנים וכך לבן לא יוכל לרמאות את יעקב, ואכן בלי צניעותה של רחל שלא נראתה בפני יעקב במשך 7 שנים אז יעקב אבינו יכל לזהות את השקר לפי ההבדל בצורת הגוף, ורק בגלל צניעותה של רחל מלבד שמירת עיניו של יעקב, אכן לא הצליח יעקב לדעת שקיבל את לאה במקום רחל.

בפשטות לשון הגמרא במגילה משמע שלולי הסימנים לא הייתה מתביישת, ורחל רק מנעה ממנה את הבושה, אבל השידוך בין יעקב ללאה לא היה מתבטל, שאם כן רחל לא רק מנעה בושות מלאה אלא מנעה מלאה את קריסת נישואיה עם יעקב שזה הרבה יותר גרוע מסתם בושות,

וכך משמע מפשטות המפרשים והראשונים שיעקב ידע שהוא אמור להתחתן גם עם רחל וגם עם לאה רק שהיה אכפת לו הסדר, שרצה קודם להתחתן עם רחל וכמבואר קודם.

אמנם במדרש תנחומא כתב בשם רשב"י, שרחל מסרה את הסימנים ללאה כי חששה שאם היא לא תמסור יעקב יגלה את רמאות לבן וממילא הוא לא יתחתן עם לאה, ואביה יכעס מאוד עליה שיחשוד שהיא גילתה ליעקב על הרמאות, וממילא לבן בכעסו יסרב לחתן את רחל עם יעקב, אבל במסירת הסימנים גרמה שיעקב יתחתן עם לאה וכך יש סיכוי שלבן יסכים שגם היא תתחתן עם יעקב.

ואם כן קשה איזה צניעות היה לרחל במוסרה ללאה את הסימנים?? **ויותר** קשה למה בהתחלה היא הציעה ליעקב את הסימנים ובסוף היא עצמה מסרה את הסימנים ללאה, וכי השתנתה בדעתה מתחילה לסוף??

וגם כתוב **"ויזכור ה' את רחל ויפתח את רחמה"** וכתב רש"י שזכר לה את חסד מסירת הסימנים ללאה, **וקשה** וכי

וטהר לבנו - ויצא

עשיו שהיות ויעקב קיבל את הגדולה, אז עשיו אמר לקבל את רחל, ולכן רחל בטוב ליבה מלבד מה שסיכנה את עתידה הרוחני והגשמי, היא התעלתה והרגיעה ושכנעה את לאה שאדברא הסיכון הגדול ביותר לה – לרחל לא לספר ללאה.

וכפי הטענות שכתב המדרש **תנחומא** וכאמור, שככה לבן יכעס ולא ייתן ליעקב להתחתן עם אף אחת מבנותיו, ולכן לאה הסכימה לקבל מרחל את הסימנים, **וזוהי הצניעות של רחל שהצניעה את סיכונה** ודאגה לעזור לאחותה ולהרגיעה באופן המושלם ביותר.

ללמדנו, שחסד אמתי נמדד גם בצורה בה הוא מוגש כביכול, ושיא החסד זה לגמול חסד עם השני למרות ההפסד לי כפי הנראה לעין, ובכל זאת בטוב לב לשכנע את השני שאין לי שום הפסד מהחסד ואדברא זה רווח גדול עבורי, ולהיפך אם אמנע מעשיית החסד אני אפסיד הרבה יותר.

ובכוח החסד המושלם שעשתה רחל אמנו, זכתה רחל שבנה יוסף הצדיק נהג בדיוק כפי שהיא נהגה, שגם הוא לאחר פטירת אביו – יעקב אבינו במקום לנקום באחים הקדושים עוד הרגיע אותם, ולא רק שטרח להרגיע אותם אלא גם שכנע אותם שאם הוא ינקום בהם הוא רק יפסיד מזה כי כל מצרים יצחקו עליו ויזלזלו בו, שאיזה אח הורג את אחיו?!! כך שאחיו לא הרגישו שהם חיים בחסדי יוסף ובטובו, אלא אדברא יוסף נעזר בהם וזקוק להם, זה חסד מושלם שלמד מאמו הצדקת רחל עליה השלום זכותם תגן עלינו אמן.

והנה בבוקר לאה היא – שידוכין משמים

שימו לב אליעזר הגיע עם מיליוני דולרים ואולי מיליארדי דולרים בכדי לחתן את יצחק עם רבקה, ובסכום הזה בדרך הטבע יכול היה להגיע לבתואל ולבן כאחד הגבירים והם יתלהבו לחתן את ביתם למשפחה חשובה עשירה ומוצלחת, אבל אליעזר לא בחר בשידוך בדרך הטבע, אלא בחר שכל השידוך יתנהל בדרך של תפילה ובדרך שמעל הטבע עד כדי כך שאפילו הרשעים כלבן הרשע יכריזו "מה' יצא דבר"!!!!

ורק אז הוא הוציא את כל המתנות ונתן לרבקה, ובעצם לבתואל ולבן הוא לא נתן כסף רק פירות, שלא יחשבו לרגע שבגלל כסף ודרך הטבע נסגר השידוך בהצלחה, אלא כל השידוך מתחילתו ועד סופו היה מעל הטבע.

יהודים יקרים, האמינו ותאמנו, כל שידוך זה מעל הטבע, לכן הרבו תפילה, זה סוד השידוך, מה' יצא דבר!!!! רק זה כל האמת, השאר דברים בטלים, ומזל טוב לכולם ואשמח לשמוע על בשורות טובות אמן ואמן.

וירא ה' כי שנואה לאה – קידושי טעות???

ואכן אם יעקב ביקש לגרשה מוכח שלא רצה לטעון שזה קידושי טעות, ואולי כי לא רצה שיחשב כביאת זנות לכן ביקש לגרשה, שממילא מתבאר שהקידושין חלו ולא הייתה ביאתו ביאת זנות, רק רצה בכל זאת לגרשה ולהפסיק את הנישואין מכאן ולהבא. **אלא שעדיין לא התבאר לנו למה בכל זאת אין כאן מקח טעות וקידושי טעות???**

והנה כשמתבוננים בטענת לאה ליעקב ופורסים את היריעה כולה, הדברים מופלאים ביותר, כי רואים כאן חזרה והעתקה כביכול של כל סיפור הברכות, שכשם שבברכות עשיו סמך על אמו ובידה הפקיד את הבגדים המיוחדים שלו, ובכל זאת אמו רבקה מסרה את הבגדים ליעקב שזה בהחלט נגד רצונו של עשיו, כך גם כאן יעקב סמך על רחל ומסר לה סימנים ובכל זאת רחל מסרה אותם ללאה כנגד רצונו המוחלט של יעקב.

וכן כפי שהציגה לאה, שכשם ששם יעקב הציג את עצמו כאילו הוא עשיו, וגם אמר במרמה שהוא עשיו, כך גם לאה הציגה את עצמה כאילו היא רחל וכך גם ענתה לו במרמה. וגם כמו שבברכות בתחילה יצחק נבהל וכביכול כעס על הרמאות, אבל בסוף התעשת ואמר "גם ברוך יהיה", גם כאן בהתחלה יעקב כעס ובסוף הודה ושם בדבר.

ואכן ייתכן שבגלל טענת לאה שיעקב פעל בדיוק כמו שהיא פעלה, וכמו שהוא מעוניין בברכות למרות הרמאות כך גם היא מעוניינת שיחולו הקידושין, וכמו ששם זה נגמר בברכת יצחק "גם ברוך יהיה" שיש תוקף לברכות יעקב למרות הרמאות, גם כאן הקידושין יחולו למרות הרמאות.

ובפרט שיעקב הוכיח בדעתו שאופן כזה של רמאות עדיין כל הנעשה שריר וקיים ולא בטל, שהברכות ממשיכות

להבא. **כפי** שהבאתי קודם דברי המדרש שאנשי המקום רימוזו ליעקב בשירתם שלאה היא, אבל משום מה יעקב שטען לרחל שהוא אחי לבן ברמאות שהוא מבין יותר מלבן ברמאות דווקא הוא לא קלט את הרמזים?? הרי לאדם מהשורה היה קל לקלוט את משמעות השירה בפרט שכבר חי במקום 7 שנים והבין את שפתם וסגנונם, אז פלא עצום איך יעקב שאמר אחיו אני ברמאות לא הבחין בדבר??

אלא ללמדנו, שבשידוך לא יעזור שכל ותחכום, כשבורא עולם רוצה שהשידוך יצא לפועל החכם ככסיל יחשב, ויבררו דווקא אצל האדם הלא צפוי, וכך יצא לפועל רצונו של בורא עולם בשידוך. וכך גם הוכחתי אצל אליעזר, והוא חיזוק עצום לכל הזקוק לשידוך לעצמו או לבני משפחתו.

יהודים יקרים, האמינו ותאמנו, כל שידוך זה מעל הטבע, לכן הרבו תפילה, זה סוד השידוך, מה' יצא דבר!!!! רק זה כל האמת, השאר דברים בטלים, ומזל טוב לכולם ואשמח לשמוע על בשורות טובות אמן ואמן.

כתוב במדרש **תנחומא**, שכל שנאת יעקב על לאה הייתה רק מפני שהוכיחה אותו, ומספר המדרש שהיה זה כאשר יעקב היה בטוח שהתחתן עם רחל, ורחל רחמה על לאה ומסרה לרחל את הסימנים, ולאחריה במשך כל הלילה הייתה עושה עצמה כרחל, והנה בבקר ראה שהיא לאה, אמר לה: **בת הרמאי! למה רימית אותי???**

ענתה לו: ואתה למה רמית את אביך כששאל אותך האתה זה בני עשיו?? ואמרת לו אנכי עשיו בכורך!!! ואתה עוד שואל אותי: למה רימיתני?? ואפילו אביך אמר שבאת במרמה?? **וממשיך המדרש שמתוך הדברים הללו שהוכיחה אותו, התחיל שונאה!!! וכמובן יש לתמוה וכי צדיק כיעקב אבינו שונא תוכחה???** ודבר זה נבארו לקמן.

לכן אמר הקב"ה: אין רפואתה של זו אלא בבנים, וכך בעלה יאהב אותה, לכן: **"וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה"**.

ובמדרש רבה כתוב שר' חנין בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמר: שבגלל הרמאות של לאה רצה יעקב לגרש אותה, וכיון שפקדה הקב"ה בבנים, אמר: וכי את אמן של אלו אני מגרש?? **ובסוף** הוא הודה **ושמח בדבר**, כפי שכתוב: **"וישתחו ישראל על ראש המטה"**, וראש מיטתו של אבינו יעקב הייתה לאה.

והדברים קשים להבנה, וכי יעקב שונא מוסר?? **ואם** אכן לא רצה את לאה עד כדי כך שרצה לגרשה, מדוע זה לא נחשב **לקידושי טעות??** וגם אם אכן היה שולח אותה כי זה היה קידושי טעות, אם כן היה כאן בטעות ביאת זנות כביכול, וקשה מאוד לסבול כזאת חלילה על צדיק, וקל וחומר על קודש הקדשים **"יעקב אבינו"??**

וטהר לבנו - ויצא

הייתה עוצמה, וגם צדק לבן מה שאמר "לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה" וכך גם נפסק בהלכה.

ואולי לכן לחצה אמו של יעקב – רבקה, שיגנוב את הברכות, למרות שקודם לזה האחים יעקב ועשו חיו בשלום חוץ ממה שבזמן ההיריון היו ניסיונות רצח, אבל במשך החיים היה ביניהם שלום, כי מלבד הרווח שיעקב יקבל את הברכות, הוא זכה גם לקבל את לאה ולהקים ממנה 6 שבטים.

ועל זה אמו רבקה אמנו לא רצתה לוותר, לכן דחפה את בנה יעקב לתחבולה זו, למרות שבכך היא שברה את האמון שנתן בה עשיו, שבמקום לשמור על בגדי החמודות שלו היא מסרה אותם ליעקב שישתמש בהם לרעת עשיו, כל זה היא עשתה עבור לאה ושבטי ישראל.

ואולי לכן סיים יצחק "גם ברוך יהיה", שהבין שכל מהלך זה גרם לקידושי יעקב שיחולו, ולכן אמר יצחק אבינו "גם ברוך יהיה" שזה גם ימשש לסימן טוב ובמזל טוב.

למרות הטעות של יצחק כביכול, כך גם כאן הקידושין חלים למרות הטעות, כי אצל יעקב יש גמירות דעת שיחול הנעשה למרות הטעות, שהרי כך כבר גילה את דעתו בגניבת הברכות שמועיל קנין מוטעה.

ובכל זאת יעקב שנא אותה על שניצחה אותו, כי בעצם היא בהשוואתה את המקרה של נישואיה ליעקב לגניבת הברכות היא בעצם כביכול החייתה מחדש והמשיכה כביכול את הדימוי של יעקב לעשיו כפי שעשה בזמן גניבת הברכות, בעוד שיעקב אבינו רצה להתנתק מכל חיבור בינו לעשיו, והיא בחלות הקידושין החייתה מחדש את הדימוי.

ואכן צדקו האומרים שעשו יתחתן עם לאה, כי לאה שוב החייתה והשתמשה כדרך יעקב שנדמה לעשו, וזה מה שחיבר והפעיל את קידושי לאה שלא יהיו כמקח טעות.

וראינו שלאה האמינה למה שאמרו, וצדקת זו בכתה במשך שנים שלא תתחתן עם עשיו, כי בדברים שלהם

ללמדך, שאפשר לדאוג כל החיים עד כדי אובדן הצורה כפשוטו כמו לאה שעיניה היו רכות מבכי, ובסופו של דבר מתבררת ישועת השם בכיוון מהפכני לחלוטין שבכלל לא היו יכולים לדמיין אותו ולקלוט את כל החשבונות שמסביב, ומצד שני ראינו שרחל התהפכה לדאגנית כי היא לא ילדה ליעקב שבטים, ולכן חששה שמא עשיו יחטוף אותה, ורק כאשר נולד יוסף היא נרגעה, אז בטח בה' באמת ובתמים הסר דאגה מליבך ישועת ה' כהרף עין כי הוא בעל התהפוכות והכל בידו – וקווה אל ה'.

וכמובן לפעמים רק אחרי שרואים את כל התמונה הרחבה שלפעמים מתפרסת על פני עשרות שנים, רק אז מבינים את התועלת שבדבר, ואת עומק המחשבה והטובה הטמונה בכל פרט ופרט, רק נתחזק באמונה ובביטחון בבורא עולם אמן.

כי שמע ה' כי שנאה אנכי, ותקרא שמו שמעון

עולם, **וגם** חפצה שכל ילדיה יראו שאכן תפילה עוזרת והם חלק בלתי נפרד מהנסיים שקרו לה, וכך **לא תישכח ההודאה והתפילה מפיה ומפי זרעה, עד עולם.**

לאה אימנו קראה לבניה בשמות של רגשותיה ובקשותיה, ראה ה' בעיני, שמע כי שנאה אני, ילווה אישי אלי, כי רצתה כל הזמן להמחיש את תחינתה ותודתה לבורא

ללמדנו, שחובה עלינו להשריש את האמונה ואת התקווה ואת הביטחון ואת התפילות ואת ההודאות באופן הכי מוחשי וחי שיש בידנו, וכך נצליח לראות תמיד בישועת ה', וגם נגדל דורות ישרים מבורכים ספוגים ביראת שמים ובתפילות אמן ואמן.

הפעם אודה את ה' - המשך

אבל בבן הרביעי כבר לא הייתה בפיה בקשת רחמים וגם לא היה חסר לה בחלקה השווה לאחרות, אלא היה לה בזה תוספת מעל כולם, על כן היא נתנה תודה לבורא עולם, כי זו הייתה מתנה מושלמת שממש קיבלה בלי שום סיבה.

אבל נראה שיש כאן יותר מזה, שבבן הרביעי שנולד ללאה היא לא העלתה על דעתה לרגע שזה **משמש כפיצוי על צערה המתמשך**, כדרך הרבה אנשים שכשמקבלים שפע טוב לאחר צער, הם לא מפרשים זאת כמתנה, אלא מפרשים זאת כפיצוי המגיע להם על עוגמת הנפש.

אמנם לאה הצדקת לא חשבה לרגע שמגיע לה פיצויים על שהייתה שנאה בעיני בעלה ועל צערה המתמשך שבכתה על שאמרו שהיא תתחתן עם עשיו הרשע, אלא כל תוספת מעל חלקה הצפוי בהגיון החלוקה שחישה, מיד היא החשיבה זאת כתוספת שלא היה מגיע לה בכלל, וקיבלה זאת כמתנה מושלמת בלי שום סיבה ועילה, ולכן היא אמרה תודה מושלמת, וזוהי הכרת הטוב המושלמת!!

ועל זה אומרים "אודך כי עניתני ותהי לי לישועה, מאת ה' הייתה זאת היא נפלאת בעינינו, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו", כי ההודאה והתודה על הצער שהיה והסתיים, הוא לא שנתייחס ונראה את הישועה כפיצוי או תיקון עוולה, אלא באמת לא מגיע לי כלום לא פיצוי ולא

כתוב בדעת זקנים של בעלי התוספות, **שלאה ראתה ברוח הקודש שיהודה הודה על מעשה תמר, על כן אמרה אודה את ה'**, והוסיף **רבינו בחיי** שזה השם הראשון שבשלש עשרה מדות והוא **מדת התשובה**, ולכך נרמז השם הזה בשמו, כי **הודה** ולא בוש!! וגם גרם לראובן שיוודה, ולכך יצא מזרעו דוד ע"ה שהקים עולה של תשובה.

אומנם פשטות הפסוק הוא מלשון **תודה** לבורא עולם על מתנה, ולא הודאה על חטא וטעות, ובכל זאת יש קשר בין הדברים, שבכוח הכרת הטוב להגיד תודה, זה נותן גם את הכוח להודות באמת, כי שניהם קשורים - הכרת האמת.

והתודה של לאה הייתה מושלמת, כי היא הרגישה שקיבלה מעל ומעבר למה שמגיע לה, והכרה כזו היא שלימות!! **כי** בן אדם אומר תודה למרות שלא מגיע לי ובכל זאת קיבלתי, ושלימות זו נותנת כוח לתקן.

והנה כתוב במפרשים שעצם מה שלאה הקדימה ללדת זה כבר שימח את יעקב, וה' בכוונה עשה זאת שתוליד ראשונה בכדי שתיכנס אהבתה ליעקב, **וכתב רש"י** שלאה והאימהות ידעו בנבואה שיהיו 4 נשים ו 12 ילדים ליעקב.

לכן כאשר נולדו לה 3 ילדים זה כביכול חלקה השווה בחלוקה של 12 ילדים ל 4 נשים, **וגם יש** מפרשים שבשלושה בנים הראשונים היא בקשה בשלבים רחמים מהבורא שתרד השנאה ותכנס אהבה בלב יעקב אליה.

וטהר לבנו - ויצא

תיקון עוולה, כי כל הישועה מתחילתה ועד סופה מתנה מושלמת היא מאת ה'.

והדוגמה וההמחשה לכך זה בפסוק **"אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה"**, שאבן מאוסה זו לא מגיע לה פיצוי על שהיא מאוסה, וגם היא לא בת רגשות וצער, ובכל זאת ה' נותן לה מתנת חיים להיות ראש פינה, כי בורא עולם אוהב דבר והיפוכו וכדלהלן.

וכפי שאמרה חנה בשירתה שה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם, וכל התהפוכות לטובה שכתבה זה לא כפיצוי ותיקון עוולה כביכול ח"ו, אלא הכל ברצונו יתברך, כי הוא בורא עולם והכל בידו והכל לפי רצונו, **ורצונו** להמחיש את התהפוכות החדות בכדי שכולם יכירו את כוח מלכותו יתברך שמו ויתעלה, **ושכל** העולם יתפללו וייחלו לחסדו, ככתוב **"רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו"**.

כך עלינו להתבונן בישועה שהגיע לאחר הסבל, שהישועה היא לא פיצוי, אלא כדבר והיפוכו, ויש כאן חסדי בורא עולם מתחילתו ועד סופו, ותודה על הכל למרות שהיא נפלאה בעינינו, ותפילתנו שנזכה לראות ולשמוח – נגילה ונשמחה בו.

וחובה עלינו להיות אנשי אמת, ולהכיר טובה באמת, ולהפסיק להיות אנוכיים ולחשוב רק על עצמנו ולרחם על עצמנו ולהצדיק את עצמנו, כי בצורה כזאת תמיד נרגיש שחייבים לנו, וזה דוחה אנשים מחברתנו, זה פשוט מגעיל אנשים לחיות עם אדם שלא מוקיר טובה אלא מרגיש שחייבים לו ואפילו שגמלו עמו טוב הוא מלא טענות כרימון שלא גמלו עמו טובה מושלמת, ואדם כזה בחיים לא יודה באשמה כי תמיד יאשים אחרים בכישלונותיו, והוא יהיה אדם בודד ומנוודה ונרגן ועצוב ובאשמתו האישית!!!

לכן חובה עלינו להרגיש באמת נפשי כעפר לכל תהיה, אף אחד לא חייב לי כלום, וכל פירור של טובה שעושים אתנו זה חסד מושלם וטהור שעלינו להודות מלב שלם ואמיתי, וככה נצליח לראות נכונה את מומי עצמנו ולתקנם ולהיות אוהב למקום ונחמד לבריות, וזה יעזור גם לשלום בית וליחסי עבודה תקינים, וזה גם מתכון מושלם לחיים הטובים.

קראה שמו יהודה – השפעת השם יהודה ליוצאי חלציו, - המשך

את גורל הארץ כדבר אמת, ולכן בורא עולם המתין לו עד יהושע ולא הענישו בימי משה, כי הייתה כאן מטרה מכוונת להוכיח אמיתות גורל הארץ.

ועכנ הרשע כששמע שחטאו ומותו מתוך הודאה נהפך למטרה חיובית של מצוה שמח בכל ליבו, מתוך לב יהודי חם ששמח לתקן את חטאו מהשורש, ולמות מתוך הרגשה טובה שהדם שלו מתקן ומחזק את עם ישראל בחלוקת הארץ, **זה** אושר אמת של יהודי, ניקיתי את עצמי מהשורש וככה אשמח למות!!! עד כדי כך שזכה וחלק השני של עלינו **"על כן נקווה לך ה'"** חיברו עכן, והוא כביכול השלמה לתחילת עלינו שחיברו יהושע בן נון - **"א"ר אות ג' – ומגלה עמוקות ואתחנן אופן קלג"**.

ואת כוח ההודאה של עכן הרשע, גם את זה נטעה לאה **אמנו בשבט יהודה**, כפי שנטעה את הכוח לבנה **יהודה כשהודה במעשה תמר**, למרות הקושי הגדול שהיה ליהודה להודות שמשופט צדיק הפך את עצמו לנאשם, וגם כאן היה קושי עצום להודות באמת, והקושי הגדול כאן היה דווקא מחמת הרשעות הכפולה של הנטילה מהחרם וגרימת שפיכת דם יהודי, ולרשע הרבה יותר קשה להודות באמת ולקבל את העונש על עצמו.

וכאמור במעשה עכן הייתה המחשה עצומה באמיתות ההגרלות, ולכן זכה לגן עדן כמבואר במדרש **רבה ויקרא ט'** **א' ואכן עניין ההמחשה זה מוטיב חשוב מאוד ביהדות, כמו הציצית והתפילין והמצה והמרור והחרוסת, ושיבה בסוכה, הממחישים לנו עניינים נשגבים**

והיצר משתמש בכוח ההמחשה לרעה ולטומאה ואין צורך לפרט כי רבו מחשבותיו, ועלינו לדעת שהמחשה היא עוצמה לשני הצדדים ועלינו להשתמש בה רק למצוות ומעשים טובים וחלילה לא להיפך ה' ישמור ויציל, **ודבר נוסף עלינו לשאוף בכל חיינו להצליח לתקן את חטאינו מהשורש, וזה ימלא אותנו בשמחה ואושר שיציף את כולנו, ואכן התיקון הגדול לחילול השם שעשינו בחיינו זה להפוך את כל החילול השם והטומאה שצברנו בחיינו ככלי לתקן אחרים וללמד אחרים איך ללמוד מתחבולות היצר ולהתרחק מהם, ואז זה יהפוך את כל טומאתנו לחיובי ולמצווה, רק חזק ואמץ, תמשיך להתחזק ולחזק ובעזרת ה' נצליח אמן ואמן.**

*פחד יצחק

זאת אומרת, שהיראת שמים של יצחק הייתה מתוקה מדבש, **שזה מצא חן בעיני כל רואיו**, ולכן גם אנחנו נתפלל ונעבוד להגיע ליראת שמים מתוקה שתנעם לנו

מסופר בנביא יהושע פרק ז' שעכן משבט יהודה מעל בחרם ולקח שלל אסור בתקופת משה רבינו וגם מחרם יריחו בתקופת יהושע בן נון, ובגלל זה מתו מעם ישראל כ 36 יהודים, **ובורא עולם ציווה את יהושע לעשות הגרלה** ונלכד עכן משבט יהודה, ובהתחלה הוא הכחיש, והמצב החמיר עד כדי כך ששבט יהודה שרצו להגן על בן שבטם זלזלו בגורל שעשה יהושע, ובאו להילחם נגד יהושע עד כדי מלחמת אחים.

ברגע האחרון אמר לו יהושע, בני, תן בבקשה הודאה לה' וכי לא מספיק דם נשפך?? אבל זה לא עזר, אבל אז על פי רש"י הגיע משפט מדהים שזה מה שגרם לעכן להודות, שיהושע פונה אליו ואומר לו בבקשה אם תודה אנשים יאמינו בגורל שנעשה לחלוקת הארץ, וכאן הוא אכן נשבר והודה וגילה איפה השלל שהחביא ואז כולם ראו שאכן הגורל הוא אמיתי.

ונשאלה השאלה, וכי מה אכפת לרשע זה שדם יהודי כבר נשפך בגללו וכמעט נשפך עוד דם רב בגללו, מהגרלה של חלוקת הארץ?? **וגם** קשה מדוע בורא עולם המתין מלהענישו עד תקופת יהושע ולא הענישו עוד בתקופת משה, במעילתו הראשונה??

אלא נראה, שיהושע אמר לעכן, בני אם תתוודה ותוכיח לכולם שאתה מעלת בחרם זה יעשה קידוש השם ויחזק את האמונה בהשגחה שיש בהגרלות, ועם ישראל יאמין בגורל של חלוקת הארץ, וממילא כל מה שחטאת והרסת יכול להתהפך למטרה טובה ועצומה **וכל הויכוח של בני שבט עד כדי מלחמת אחים, ומותך ועונשך רק ימחיש את עוצמת הגורל, ומותך לא יהיה לריק!! כי מותך ימחיש**

למרות שיצחק היה עמוד היראה, לעומת אברהם שהיה עמוד החסד, בכל זאת בברכת כהנים הברכה של **"ויחונך"** – שה' יתן לנו חן, זה בזכות יצחק אבינו!!

וטהר לבנו - ויצא

שמואל דוד הכהן גרוס שליט"א מאשדוד רב של חסידי גור באשדוד אמר לי שזה כדברי הגמרא סוכה מט': מאמר רבי חמא בר פפא, כל אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים שנאמר "חסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו", ובפשטות מדובר על יראת הרוממות וכאמור.

ולמשפחתנו ולסובבים אותנו, שיבינו שיראת שמים זה מתנה יקרה ונפלאה ולא סבל ואיום מפחיד!!!

ובפשטות הייתה זו פחד מרוממות בורא עולם ולא מפחד העונש. **וכשהצגתי** הדברים לפני הגאון הגדול הרב

וילך וישב לבן למקומו

שראה מחזה כזה, מתברר לו האמת האמיתית שיש בורא עולם, ושכל הפסלים הם הבל הבלים, שאפילו על עצמם אינם מגינים מפני גניבה, **בצירוף כל הנזכר קודם** שזכה לראות במעלת התורה והקדושה שהשפיעה ברכה ברוחניות ובגשמיות, אם כן **כל זה יכול היה לגרום ללבן להתחזק ולהתגייס**, כפי שאיפתה הקדושה של רחל אמנו שדאגה לאביה.

ואכן יתכן שבשלב השיא שמכל הבחינות לבן ראה את הדרך הישרה והטובה והאמיתית לבן הושפע לטובה ואכן התחיל להתחזק עד כדי כך שהשתכנע מהמוסר של יעקב ומהאמת של יעקב, והזכיר שם הויה כיהודי מאמין.

ואולי בגלל התחזקותו אמר לבן: **"הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא ולבנותי מה אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו"**, וכי שלו הם הרי יעקב עבד עבד עבד!! אלא לבן התעורר בתשובה וחשב בעצם הוא יהיה סבא קדישא של כל עם ישראל וממילא הכל יהיה שייך ומחובר לי אם אכן אהיה חלק מעם ישראל.

אבל היות ולבן היה רשע ורמאי, לכן בדיבור השני שלו כבר התקלקל והזכיר שם שמים קדוש יחד עם שם חול של עבודה זרה **"אלוקי אברהם ואלוהי נחור"** – שיתוף של עבודה זרה יחד עם ה'!!! אבל ברמאותו סיים **"אלוהי אביהם"** שיש מחלוקת אם זה שם קדוש או טמא של עבודה זרה, שהרי תרח חזר בתשובה בסוף ימיו, וגם זיכה את אביו נחור להיכנס לגן עדן כי בן מזכה אב, ואז יתכן שלבן סיים בשם קדוש בכדי להבליע את הטומאה באמצע שלא יורגש, או כביכול טען שהרוב קודש וזה גם בסדר.

אז שלבן לא ידע שתררח חזר בתשובה והתכוון לומר שהשם הקדוש **"אלוקי אברהם"** יתבטל ח"ו עפ"ל בשתי שמות טומאה שהם אלוהי נחור ותררח, **ולא** פלא, שאחרי ירידה כזו, שלבן נפל מאמונה ביחוד ה', לשיתוף!! ומשיתוף חזר למקומו לעבוד רק עבודה זרה.

ויעקב אבינו עוד ניסה להציל ולטעון ללבן שהוא מזכיר רק את פחד יצחק, והתכוון להגיד ללבן דע לך שיראת שמים טהורה עומדת לעד, לא יראה מחמת שכר ועונש, אלא יראת הרוממות שגדלות ועוצמת בורא עולם, ואתה לבן אם תקבל על עצמך מעכשיו יראת שמים טהורה מתוך יראת הרוממות מתוך שזכית לראות נבואה אמיתית בחלום, ולהיות קרוב ליעקב אבינו במשך 22 שנה, ולהיות הסבא של כל שבטי קה, ואם תתדבק ביראה זו תתגבר על היצר שמנסה להפילך מחיזוקך, ותצליח בכל דרכיך,

אבל לבן לא התגבר ולא קיבל על עצמו לתקן עצמו ביראה טהורה בלי נגיעות של שכר ועונש, כי תאוות הממון שלו היו עוצמתיים כל כך שלא רצה לעבוד את ה' שלא על מנת לקבל שכר, ובסוף הפסיד הכל הכל!!!

ללמדנו, שנותנים לאדם משמים הזדמנויות פז להתחזק ולפתוח דף חדש ולחיות נכון ובהצלחה את שארית חייו, אבל האדם ששקוע בתאוות קשות מנעוריו יהיה לו מאוד מאוד קשה לנצל את ההזדמנות הפז ולחזור בתשובה ולהתחזק, וגם אם הוא יתחזק רוב הסיכויים שהחיזוק לא יחזיק מעמד לאורך ימים, למרות שביראת שמים עצומה מתוך יראת הרוממות אפשר להתעלות למרות הכל!!!

ולכן, יהודי יקר אנא התגבר על התאוות ואל תתמכר לתאוות, כי הם יעצרו אותך כשתרצה להתקדם ולהתעלות, וכמה חבל שבגללם לא תצליח להתעלות אוי כמה כואב הלב, אוי כמה עצוב!!! זה להבדיל כמו שתקבל חדר מלא בדולרים ובגלל

שואל המדרש רבה פרק עד' למה יש אריכות וכפילות גם **"וישב"** וגם **"וילך"**, ומתוך: שהתורה באה לגלות לנו שלבן חזר לסורו ולסרחונו ולעבודה זרה שלו. **ומשמע** מהמדרש שלבן היה בתהליך של התחזקות, ורק בסוף הוא אכזב כשקדם מהחיזוק שלו וחזר לעבודה זרה שלו, והנה מצאנו מפורש **שרחל רצתה להחזיר את אביה בתשובה** כפי שכתב **רש"י בשם המדרש** שלכן היא גנבה לו את התרפים.

ועוד פלא שהנה לבן רדף אחרי יעקב וצעק עליו שהוא ברח בלי להודיע וגם גנב לו את העבודה זרה שלו – תרפים, ויעקב אבינו נתן ללבן לחפש ולבדוק וכאשר לבן לא מצא כלום משלו, התחיל יעקב לכוּסס והוכיח את לבן על שחשדו בגניבה למרות שהוא יעקב היה ישר ומסור לעבודה במסירות אין קץ מעל למצופה, ואז לבן מציע לעשות ברית ופלא שבתחילת הסיכומים הוא נקט שם הויה **"יצף הויה ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו"**, ולא אמר כמו בהמשך **"אלוקי אברהם ואלוהי נחור אלוהי-י אביהם"**.

ויתכן שלא רחל רצתה להחזיר בתשובה את אביה לבן, אלא גם יעקב אבינו ניסה להחזיר בתשובה את לבן,

כי בעצם במשך 22 שנה הוכיח יעקב ללבן איד מתנהג יהודי שמקיים תרי"ג מצוות, וגם לא נהג כדן עבד איניש דינא לנפשיא במקום פסידא – שאדם עושה דין לעצמו במקום הפסד, אלא נהג בדרך הישר כאילו לא היה רמאי מולו.

ולא רק הוא אלא יעקב חנך כך את כל משפחתו כך שהיה בטוח בלי ספק עד כדי שהבטיח מוות למי שימצא גנב, שהחינוך היהודי שנתן בהם לשמוע בקול האבא יגבור על כל רגשות הנקמה והעוולות שלבן רימה את יעקב אביהם, ומאחר שלבן בדק וחיפש היטב ולא מצא שום גניבה ממילא נוכח שהחינוך היהודי הישר של יעקב דבק בכל יוצאי חלציו.

והוסיף לי בחור יקר מצעירי חסידי גור ששמע את מאמר זה באוטובוס בשווי מבני ברק, שלא פלא **שהגמ' ע"ז ג'** מביאה שטענה זו יטען הקב"ה לעתיד לבוא לגויים על מעלת עם ישראל ש**"יבא לבן ויעיד ביעקב שלא נחשד על הגזל"**, כי גם כשהותר לו לא גנב לא הוא ולא יוצאי חלציו.

והנה לבן נוכח שהברכה שהייתה לו שהתעשר זה היה בזכות יעקב אבינו, עד כדי כך שכתוב במדרש שללבן לא היה בית לחזור אליו כי באו שודדים ולקחו לו את כל מה שהיה לו, ואילו יעקב המשיך עם ברכה ועשירות גדולה, ואדם שכל ימיו רדף אחרי הכסף עוד בגיל צעיר ניסה לשדוד את אליעזר, ואם כן היה עליו לנסות לדבוק בדרך יעקב אבינו ולהדבק בבורא עולם.

ומעל הכל לבן זכה לגילויי שכינה, שבורא עולם התגלה אליו בחלום הלילה והזהירו לא לפגוע ביעקב, ואדם כזה

וטהר לבנו - ויצא

פזרנותך תשכח את הקוד ולא תצליח לעולם לפרוץ לחדר!!! אז קדימה תמיד ובכל מצב תרסן את התאוות ושלוט אתה בהם ולא הם בך, ובפרט בזמני חיזוק עליך לעקור מהשורש את התאוות בכדי שתצליח בהתעלות אמון ואמן.

ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי

חייבים לדבוק בדרך האמת והישר בלי שום היתר ופתח לשינוי ח"ו.

ועד נראה, שיעקב אבינו רצה להחזיר בתשובה את הסבא של עם ישראל – לבן הרשע, **ולכן** דאג כל הזמן להראות דוגמא של שלימות האמת בכל מצב וקושי, **ועד** כמה שהקושי גדול יותר כך יש סיכוי גדול יותר שלבן הרשע יחזור בתשובה מגדול המראה והדוגמא הטובה שראה אצל חתנו יעקב הצדיק והישר.

כפי שכתבתי קודם שלכאורה ליעקב היה מותר לגנוב מלבן כי לבן רימה אותו וגנב אותו, ואדם עושה דין לעצמו במקום שיש הפסד, ולמה יעקב לא עשה זאת?? **ונראה**, שהיות ולבן היה חכם ורמאי אם יעקב היה גונב ממנו הוא היה מוציא שם רע ליעקב אבינו והיה חילול ה' גדול מאוד. **כמו כן** במקום שיש סכנה גדולה לרוחניות כמו אצל לבן הרשע, שם צריך זהירות רבה ביותר לא לשנות מדרך הישר מכוח היתר, כי זה יכול להיות פתח לפול למטה עוד ועוד כאילו יש היתר, בפרט שנמצאים אצל רמאי גדול, ולכן

ללמדנו זאת, שאת כל ההיתרים חייבים לבדוק טוב לאיפה זה יביא אותנו, כי יש מצבים שזה יכול להביא אותנו לירידה ברצינות ובאש הקודש, ולהביא אותנו לקרירות וגם להיות נבל ברשות התורה ובסוף ליפול לחטאים גמורים רח"ל.

לכן כדאי שתמיד יהיה לך רב – עשה לך רב, ותמיד תשאל את הרב שלך מה טוב לך לעשות לפי המצב וכו', ורק כך תצליח באמת, כי הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל.

** ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשיבו את האבן למקמה

הרועים שיהיה חלוקה במידה מדודה בין כולם כפי שנהגו? וגם אם יקח פחות מהרגלה עדיין יחשדו בו?

ולכן נראה לתרץ, שאכן כבר לא היה צורך לשים מכסה כבד כל כך, כי כאשר יעקב אבינו הגיע היה **ברכה במים והיה בשפע לכולם ולא היה צורך לשמור עליהם** פן יחסר ואכן מיד **ראו זאת כולם כי המים עלו לקראתו**. ויתכן **בדרך אפשר** שגם בגלל שהמים שעלו לקראתו ממילא היה קל להסיר את המכסה ולהסירו כי **המכסה צף על פני המים**, וכך ראו כולם בחוש שיעקב לא חיסר מאום כי הברכה באה בגללו וגם נותרה לאחר שהשקה את צאן לבן, והגבורה שלו הייתה או ברחניות או כי ניגש להסיר את האבן לפני שידע שהמים כבר עלו לקראתו, ואולי היה זה כדרך הנס שהיה בפה השמן שלא התרוקן ויל"ע, **וכפי שכתוב במדרש כדלהלן**.

יעקב אבינו תמה הרי **עוד היום גדול מדוע מתבטלים הרועים הממתינים שעות מיותרות**, ואז הסבירו לו שהאבן כבידה ורק כל הרועים יחד יכולים להוריד את האבן, ולכן מתעכבים שעות עד שכל הרועים יגיעו, ולמה עשו כך?? אלא ההסבר הוא, כי היה קצת מים ולא רצו שאחד הרועים יקח יותר מים ממה שמגיע לו ויחסר לאחרים, לכן הניחו אבן כבידה שכולם יהיו בעת חלוקת המים, **ע"פ הסברו של הרב הירש**.

אומנם כאשר יעקב הוריד את האבן, לא כתוב שהחזירה למקומה, ולמה?? או שחיכה שכל הרועים יחזירו את האבן הכבדה בסיום שאביתם, אבל עדיין קשה כפי שהקשה **הגאון הרב אליהו פרידלנדר שליט"א** שמדוע אין חשש גזל במה שהשקה יעקב את צאן לבן תכף ולא המתין לבא כל

ויאסוף לבן את כל אנשי המקום

מהם מתווכחים עמו ויטענו לו אם כבר השכר ינתן ליעקב ולא לך, לכן הוא הוציא את התשלום שברמאותו החליט שמגיע לו בחכמה ובעורמה.

כי גם כשקלטו שעקץ אותם הם עדיין **התביישו לדרוש ממנו חזרה את הכסף**, כי הם **בעצמם הודו לו שהם מרוויחים הרבה כסף ושעות עבודה בזכות שהות יעקב במקומם**, ולכן עדיין **הפסדם על המשכון הינו הרבה פחות מהרווח שנהנו מיעקב**.

ומלבד זאת הם היו **שותפים עמו לתרמית ולשקר ואין להם פה לטעון נגדו איפה היושר???** ובפרט שהם גם ברמאות ניסו לגבות את עצמם כששרו בחתונה לאה היא, שאם לאחר שיתברר ליעקב הרמאות לא יהיה לו פתחון פה עליהם שהם שותפים ברמאות, כי יטענו לו **רמזנו לך בחתונה** כששרנו בקול **"לאה היא"**, וכביכול אשמתך היא שלא ניצלת את עזרתנו לך, וצדיקים אנחנו, וכל זה נכלל ברמאות שהם רימו את יעקב רק הם מרגישים צודקים וצדיקים.

ולכן שמו לבן הארמי כי לא רק רימה את יעקב אבינו ולא רק רימה את כל תושבי המקום, אלא גם הפך את כל תושבי עירו לרמאים מהזן הגרוע ביותר שמרגישים עוד צדיקים וישרים!!!

ולאחר מכן ראיתי **בש"ך** על התורה שלבן רצה לנצל את יעקב שיעבוד לו בחינם ולא יבקש שכר לכן נתן לו חודש

כתב הילקוט שמעוני שלבן מכונה לבן הרמאי כי רימה את כל אנשי מקומו, ולא רק בגלל שרימה את יעקב אבינו, וכך מספר המדרש, **"ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה"**, אמר להם יודעים אתם שהיינו דחוקים במים וכיון שבא יעקב הצדיק התברכו המים בשפע.

אמר לו צודק אתה שאכן **בזכות יעקב יש לנו שפע ברכה**, ובכל זאת מה אנחנו יכולים לעזור ולתרום בעניין שלבן קראת אותנו לאסיפה?? **אמר להם רצוני לעכב את יעקב שימשיך לחיות כאן עוד שבע שנים**, ויודע אני שהוא אוהב את רחל ובעבורה הוא יעבוד עוד 7 שנים, ולכן אני רוצה לרמאות את יעקב ולהחליף את רחל בלאה, והיות ואני מפחד שמא אחד מכם יגלה סוד זה על כן אני רוצה שכל אחד מכם יתן משכון לערבות שלא יגלה סוד זה. **ולבן** לקח את כל המשכונות ומכר אותם ובכסף קנה את כל צורכי החתונה, ובחתונה אנשי המקום שרו לאה היא, ומסיים המדרש שלמחרת החתונה נאלצו אנשי המקום לשלם לקונה על פדיון משכונם, וזה הרמאות של לבן שרימה גם את אנשי מקומו.

ולכאורה לא מובן מדוע לא תבעו אנשי המקום את כספם מלבן, מדוע כולם קיבלו את ההפסד כמובן מאליו?? אלא יתכן שלבן בחומתו וברמאותו הכניס אותם למלכודת, שבהתחלה הוכיח להם עד כמה כסף הם מרוויחים משהות יעקב הצדיק במקום, וממילא מגיע ללבן שכר על כך, אבל לבן לא דרש מיהם תשלום ישירות כי אז היו לפחות כמה

וטהר לבנו - ויצא

"הבה את אשתי וגו'!!" ואולי אם רמאי ותחמן כמו לבן הרמאי צריך להגיד את השקר הכי טוב,

וכפי שאבי מורי הצדיק שכמעט לא נהנה מהעולם הזה כל חייו, הרב שלום בן רבי יצחק ריינר זכרוננו לברכה היה רגיל לומר: השקר הטוב ביותר זה האמת!! ובוודאי עם שקרן ורמאי כלבן צריכים לומר את האמת החדה והברורה בלי צעצועי לשון!!

ולכן יעקב אבינו מסר נפשו בעבודתו ללבן למרות שיתכן שאפילו עבד לא עובד במסירות כפי שיעקב אבינו עבד ופעל בכל זאת יעקב אבינו לא רצה לרגע לתת ללבן הרגשה שהנה גם יעקב אבינו נדבק ברמאות שלבן הרשע הדביק בה את כל אנשי מקומו, ולכן פעל ביושר במסירות נפש לפני ולפנים משורת הדין רק כדי למנוע לזות שפתיים מלבן הרשע, ולמרות שליעקב היה את כל הסיבות שבעולם לחסר ממון לבן כדברי בן ננס: "שלי אני נוטל", בכל זאת יעקב לא חיפש להיות צודק בדין, אלא חיפש להיות נקי מהשתייכות פסולה עם לבן, ועד כדי כך יעקב יצא נקי ושלם גם בעיני לבן, שלעתיד לבוא יבא לבן ויעיד ביעקב שלא נחשד על הגזל ע"ז ג'.

וכך בדיוק פועל היצר הרע וכדברי הזוהר ח"א קלז' "אחות לבן - אחות יצר הרע", כי היצר הרע מסובב את האדם ברמאות ומפתהו לעבור עבירות ועוד מצדיק לו את הרע וממתקו ונותן לו הרגשה שלמרות החטא הוא פעל כראוי ועל פי הצדק, שביטולה זה היא קיומה, ועת לעשות לה' הפרו תורתך, ועוד הופך לו בטענות שונות ומשונות את העבירה למצווה ולשם שמים ממש, כאותו תלמיד שטיהר את השרץ 150 טעמים!!

סולם יעקב – יעקב לא רצה לעלות בסולם

אבל יעקב רצה שלא יהיה נהמא דכיסופא שעם ישראל יתביישו שנהנים בלי מאמץ, לכן רצה יעקב שעם ישראל יקבל כביכול עד כמה שאפשר את הטובה ואת הגאולה בדרך של שכר על עמלם, והחטאים ימחקו על ידי צער הגלות, וכל זה מתוך השתדלות לפחות של חלק מעם ישראל בניקיון החטאים, והתעלות מתוך הניסיונות הקשים והמרים שהיו בגלות.

פרשה הקודמת הארכתני במדרש תנחומא שיעקב לא רצה לעלות בסולם – כי לא האמין להבטחת ה' שעם ישראל לא ירדו, ולכן נענש שעם ישראל יהיו בגלות, ויתכן שבהבטחת הקב"ה שאם יעלה בסולם לא ירד, הכוונה שאכן לא יהיו חוטאים בעם ישראל או שיזכו לכל טוב גם בלי עבודת ה',

הגנת יעקב מפני עשו אצל הרשע עשו – איזה סוג הגנה זה?? שיעור בפוליטיקה??

ואכן הכל פעל כשורה, אבל ברגע שיעקב פנה ללכת מלבן והעשירות התרוקנה מלבן, ממילא לבן הרשע נהפך לאויב ורצה להרוג את יעקב וכל יוצאי חלציו כי כבר אין לו חפץ בהם. ומדהים שלמרות שמשך 20 שנה!! לבן הרשע קידם את יעקב לדרגות עצומות בקדושה וביראת שמים ודקדוק הלכה, כל זה נמחק כשנגמר לו האינטרסים האישיים שלו, לכסף!!

וככה זה בפוליטיקה אי אפשר לסמוך על רשע שמבטיח ועוזר ועוזר בעבר, כי הכל אצלו זה אינטרסים צרים, וברגע שירגיש שאין לו חפץ בדך הוא ינסה להשמיד אותך עם כל מה שעזר לך להקים לתפארת הכל לפח.

ואכן פרשה זו היא דרך חיים לדורות אידך עלינו לנהוג עם הגויים, וככתוב במדרש רבה עה' טו' שרבי ינאי היה לומד פרשת וישלח לפני שנפגש עם הרומאים, ואכן חייבים דעת תורה והרבה רחמי שמים!! לדעת מתי להתחבר כביכול ומתי לברוח כפי שיעקב קיבל ציווי מאמו שצפתה הכל להתחבר כביכול עם לבן הרשע, ומצד שני בזמן הנכון יעקב קיבל בזמן הנכון והראוי שכבר לא היה תועלת רק סכנה, ציווי מה' לברוח וגם היה צריך וקיבל הרבה רחמי שמים.

זה מה שכתב רש"י: ולא למדתי מדרכיו הרעים, שלא עבדתי את ה' מתוך אינטרס כלשהוא אלא רק לשם שמים בלבד, ולא כלבן הרשע שפעל לקדמני ביראת שמים אך ורק לשם אינטרס גופני וחומרי.

כתוב באור החיים הקדוש בסוף פרשת תולדות שרפקה שלחה את יעקב ללבן הרשע כהגנה מפני עשו הרשע שאם יבוא עשו להלחם ביעקב אזי לבן יגן על יעקב, וזה מדהים שאצל לבן היה הגנה ליעקב מעשו!! וכי כוחות טומאה הגנו על כוחות קדושה?? וכי כביכול עשו כוחות הטומאה קואליציה עם יעקב וכך היה הגנה ליעקב מול רשע אחר – עשו??

עוד יש לעיין, מתי התקיים "ארמי אובד אביי"?? מתי ביקש לבן לעקור את הכל?? ומצאתי תשובה לכך ברש"י דברים כו' לעקור את הכל: כשרדף אחרי יעקב, ויוצא לפי זה שרק אז עם תום 20 שנות חיי יעקב עם לבן רק אז ביקש לבן לעקור את הכל, וכל כך למה?? ואיך יתכן שקודם לבן שהוא יצר הרע כמובא בזוהר ח"א קלז' א' ניסה להרוג את יעקב, ומה גם שיעקב טוען לעשו שהיה ניסיון עצום לחיות עם לבן 20 שנה ובכל זאת לשמור את כל התרי"ג, ומדוע לא נחשב ניסיונות אלו לארמי אובד אבי – וביקש לעקור את הכל??

אלא התשובה פשוטה היא, לבן אהב כסף והמון כסף, וברגע שקלט שיעקב הצדיק מביא ברכה לעיר וללבן ממילא ולכן לבן שמר שלא יהרגו את יעקב, ולא עוד אלא לבן רצה שיעקב ישאר צדיק, כי אם יעקב יתקלקל אצל לבן ממילא כבר לא תהיה ברכה בזכות יעקב. ודווקא בגלל שלבן היה אוהב כסף, לכן חשב לגרום ניסיונות קשים מאוד ברוחניות ליעקב כך שיעקב ימסור נפש להתקדש ולשמור על כל התרי"ג במסירות נפש מדהימה, וכך יעקב יהיה צדיק גדול יותר וכך יתרבה הברכה והעשירות בבית לבן.

כל עכבה לטובה – כל מה שאדם עושה לעצמו הוא עושה

ולאה הייתה מתחנתת רק לאחר 7 שנים נוספות, רק אחרי שיעקב יעבוד עבורה עוד 7 שנים, ואם כן היה על רחל

אילו לבן לא היה מרמה את יעקב, ולא היה מחליף את רחל בלאה, אם כן יתכן שרחל הייתה מתחנתת ראשונה

וטהר לבנו - ויצא

אם כן מלבד החסד העצום והמסירות נפש שעשתה רחל כשעזרה ללאה ומסרה לה את הסימנים, היא בעצם עזרה גם לעצמה שלא תהיה עקרה יותר מ7 שנים.

להמתין לבנים הרבה יותר מ 7 שנים, כי מלבד ההמתנה של 7 שנים עד החתונה של יעקב עם לאה, היה עליה להמתין עוד מספר שנים עד לאחר לידת כל בני לאה.

יצא ה' ביני ובינך, אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי ראה אלקים עד ביני ובינך

לא יוסיף עוד נשים, שיהא נאמן לנשותיו – ואילו הוא עצמו החטיא את עם ישראל בבנות מואב, והוא עצמו קבע שיצא ה' – מלשון מצפה כאמור בפרשה.

לדעה בגמרא סנהדרין קה' שבלעם הרשע זה לבן הארמי, אם כן מובן שהפילו אותו כשריחף באויר ע"י כח הציץ ששם ה' חרות בו, כי הוא עבר על הברית שהוא דרש שיעקב

ויפגע במקום - תפילה

בכוונה תחילה ובעצם ללכת למקום סכנה ולהתפלל שם, ולכאורה אם התירו לקצר מפני הסכנה, א"כ בפשטות יהיה אסור ללכת להתפלל דווקא במקום סכנה, לכן אין ללמוד מתפילת יעקב זו תפילה חובה.

ומ"מ עדיין קשה, איך התיר יעקב לעצמו להסתכן בעבור תפילה? **ותירץ תלמידי היקר מאוד אליהו שנקר נ"ו ממצויני כיתה ח' ת"ת תורת אמת ב"ב**, שאכן הייתה סכנה ליעקב אבינו לחזור מחרן לארץ ישראל, אבל זה היה רק סכנה של איבוד הגוף, שמא ירצחנו עשו, אבל כשהגיע לחרן הרגיש שסכנת לבן חמורה ומסוכנת יותר מסכנת הגוף, כי אצל לבן יש סכנה רוחנית, וכפי שהארכתי כן בתחילת הפרשה.

זה מזכיר לי את המשפט המפורסם שאמר **מרן שר התורה בתחילת הקורונה, "לסגור את התלמודי תורה זה סכנה גדולה יותר"**, וישנם אנשים שלצערי לא התעמקו כראוי בדקדוק לשון מרן שר התורה, וישנם שדיברו סרה רח"ל, שהרי מדויק במפורש בדבריו שסכנת הקורונה סכנה היא, ולא חס ושלום זילזל בה מרו חלילה, אלא שטען שהסכנה הרוחנית של סגירת הת"ת סכנה גדולה יותר מסכנת הגוף, ובסוף כולם פתחו כדעתו, אבל **בזהירות** כפי שיעקב אבינו שם אבנים הגנה לראשו.

וכל אשר תתן לי עשר עשרנו לך

קודש שפטור מפדיון וממעשר, כי הבכור קודש ואין קודש מוציא קודש, התלהב הכותי ואמר לר' מאיר אשריך ואשרי אומתך שאת שריו בתוכה:

יצחק לבאר שיעקב אבינו למרות שנלחם לקנות את הבכורה, ולכאורה אם ידע ששבת לוי יהיו מוקדשים לה', הרי שידע שתרד הכהונה מהבכורים ותעבור לכוהנים וללויים שלא חטאו, ויתכן שיעקב ידע שהבכורה תהא לעתיד לבוא בימות המשיח, וגם יתכן שברכות יצחק היו מיוחדות לבכור, וכמו שטען לי **ידידי מבית הכנסת נפש החיים באשדוד**, שבכורה אולי קשורה לברכה, ולכן כשיצחק שמע מעשו שיעקב גנב את הברכות נחרד אבל כשנודע ליצחק שיעקב הוא הבכור כי קנה את הבכורה מעשו אמר גם ברוך יהיה, **זה גם מתרץ** מדוע רבקה לא ביקשה מיצחק שיברך את יעקב הצדיק ולא את עשו הרשע, למה רבקה הלכה בדרך של הערמה ותחפושת? אלא שגם היא ידעה שהברכות מיועדות לבן הבכור, וכנראה יעקב הצניע והסתיר את קניית הבכורה מרבקה, לכן פנתה לדרך של הערמה ותחפושת.

חוצפת בני לבן – והסיבה ליעקב לברוח

אבל בכל זאת קשה מדוע יעקב לא נהג לגמרי כאברהם, ולא אמר שאין רצונו להנות מהכסף שאמרו בני לבן וטענו במפורש שלבן העשיר את יעקב? **ויתכן** שהיות ויעקב אבינו נדר והתחייב לתת מעשר מכל נכסיו, לכן היה אסור לו לוותר מנכסיו ולתתו ללבן, **כי** כך יתבטל מהם המעשרות, **ומה** שיעקב נתן לעשו מתנות, שם היה פיקוח נפש ועל זה מותר להפסיד ממעשר, **ויתכן** שלבן יעקב נתן לעשו טיפה מן הים מעשירותו כפי שיתבאר בפרשת וישלח בס"ד.

מלא שבוע זאת – אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה, נוסח הברכה

חידוש נפלא על 7 ברכות שהגעתי אליו בזכות שותפי הצדיק הבחור המשותק הגאון הצדיק רבי ישראל פלדמן שליט"א

והנה יש בתחילת הברכה יש 2 לשונות של שמחה, ולאחר מכן נכנס המילים **"חתן וכלה"**, ולאחר מזה יש עוד 8 לשונות של שמחה, וקצת תמוה סדר ונוסח וחלוקת המילים בברכה??

בברכת 7 ברכות בברכה אחרונה מברכים: אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רינה דיצה וחדווה, אהבה ואחוה ושלוש ורעות.

וטהר לבנו - ויצא

תמיד, ההורים יהיו בשמחה תמיד יזכו לכל ה8 ברכות הכתובים בהמשך הברכה.

וכמו כן, אם בנם יולד לתוך בית שתמיד שוררת בו שמחה משני ההורים, אזי יזכה הבן לאהבת תורה ולעבוד את ה' מתוך שמחה, ולא יסור מדרך התורה, כי רואה שחי תורה ומצוות מתוקים הם, כי רואה בביתו בית של תורה מלא שמחה, ויבין שלמרות כל הקשיים ודוחק הפרנסה, בכל זאת החיים בבית מלאים שמחה, כי יש שמחת התורה ושמחת עבודת ה' התמימה.

וישכב במקום ההוא

ואכל רק חרובים, ובכל זאת זה עדות נכונה, כי מה שהיה אנוס לא נחשב כביטל, **הבאתי דבריו באריכות בחידושי על לג' בעומר**.

ואולי רק הפסקה חריגה שאינה מצורכי האדם הרגילים, נחשבת להפסקה, ולכן עצירת רב חסדא מלימודו **מכות י'** בגלל נפילת העמוד בבית מדרשו, או הפסקה בנפילה חריגה של דוד במדרגה זה כן נחשב להפסק מהלימוד למרות האנוס, משא"כ צורכי הגוף נחשבים חלק מהלימוד כביכול.

וזה בדיוק מה שקרה ליעקב, שפחד מעשו ולכן לא עשה פעולה מיוחדת של הכנה לשינה אלא נרדם תוך כדי לימוד, כך זמן השינה נחשב כחלק מהלימוד, והיה מוגן מעשו גם בזמן השינה, ועיין מה שכתבתי בעניין זה באריכות בעלון חג השבועות.

מדוע חשש יעקב מעשו ב14 שנה שלמד בבית עבר?

ויתכן, שאם יעקב היה נשאר בבית יצחק אכן עשו לא היה רצוהו בחיי יצחק אביו, ורק בגלל שיעקב נטמן בבית שם או כשהרחיק לחו"ל אז ביקש עשו להורגו מיד, כי חשש שמא יעקב יעלם ויחמוק לו, ובעת פטירת יצחק כבר לא יצליח להרוג את יעקב.

ומכל מקום, היות ורבקה שלחה את יעקב תכף ומיד לחרוץ, בטענה שבמשך הזמן הארוך שיחלוף אולי יתחלש שנאה עשו ליעקב, למרות שדווקא זה גורם סכנה גדולה בדרך לפחות, אבל מחשבתה היה שאצל לבן יעקב יהיה מוגן מעשו כי לבן ישמור עליו.

לבן בחר יעקב להטמין עצמו 14 שנה בבית מדרש בכדי שמה שיגן עליו בתקופה הארוכה עד תיחלש שנאת עשו יהיה מכוח התורה שתגן עליו ולא מכוח לבן הרשע, ורק לאחר יד' שנה של הגנת התורה, אז הלך יעקב ללבן כי הקדים הגנת התורה עליו להגנת לבן הרשע, וכמובן בשביל לעמוד בניסיונות של לבן הרשע חייבים הכנה רצינית של 14 שנה בהתמדת התורה.

ויקח מאבני המקום - אבנים סביב ראשו

עליהם לכן למרות שהיה להם סיבה להתקנאות בו כי הוא חקוק בכיסא הכבוד בכל זאת המלאכים לא הזיקו לו, ואילו היו מתקנאים בו החיות היו פוגעים בו, ולכן הספיק ליעקב הגנה רק סביב ראשו.

וסכנה מקנאת המלאכים שפתרונה במידת ההכנעה כביכול אינה פגם, כי זה עניין של מידות והשתדלות בעניין רוחני, ובאופן כללי הכנעה וענווה מידה טובה היא והלוואי ונחטא בענווה אמיתית מיותרת לעומת לחטוא חלילה בגאווה מסריחה.

מלא שבוע זה - שבע ברכות עם פנים חדשות

שונה לחלוטין ממנו וכו'.. שידרוש בשמחה ולהפתעתם הרבה דווקא אותו אחד לפעמים הוא מדבר חידושים נפלאים ותוך כדי הוא יחדש להם כיווני חשיבה בתורה שונה מדרכם, שהרי ע' פנים לתורה.

ועל זה בוודאי יש מקום לברך 7 ברכות כל יום כשיש פנים חדשות, כי גם בד"כ התחדש פנים חדשות בתורה.

ויתכן, ש8 לשונות שמחה, שנכתב אחרי **"חתן וכלה"** רמזו בזה שיזכו ללידת זכר, ולשמחת הברית ביום השמיני, כי עיקר הנישואין בישראל זה בכדי שנזכה לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות.

וגם 2 לשונות השמחה שמצאנו בתחילת הברכה, בא לרמז שגם החתן וגם הכלה שניהם חייבים להתחיל את הנישואין ברגל ימין, מתוך ששון ושמחה, ושהשמחה ביחד יהיה עמוד התווך של חייהם יחד, ואכן אם החתן והכלה ינהיגו ביתם בשמחה

כתב רש"י שבמקום ההוא שכב לישון, אבל כל 14 שנה שהיה יעקב בבית מדרשו של עבר ולמד שם תורה לא שכב לישון.

ואכן מובא במדרש בראשית רבה ס' א' יעקב, אם תשכב לא תפחד מעשו ומלבן, ושכבת וערבה שנתך, **"וישכב במקום ההוא"**. ומשמע מדברי המדרש שמה שיעקב אבינו לא שכב במשך 14 שנה, כי פחד מעשו הרשע, וכן במדרש כתוב שכל 20 שנה שהיה אצל לבן גם כן לא ישן.

וכאמור קודם שברור שיעקב נרדם בלילה כי בן אדם לא יכול לחיות כמה ימים רצופים בלי שינה, אבל הכוונה שנרדם בלי לשכב שזה פעולה של הכנה לשינה, וכן מדויק בלשון המדרש כאן שבמקום הזה תשכב וערבה שנתך.

כי יתכן, שהפסקה שהיא חלק הכרחי ממש לצורכי האדם לא נחשב להפסק, כמו שתי **הרב פעלים** שרשב"י העיד שלעולם לא ביטל את מצוות 3 סעודות בשבת, והרי 13 שנה היה במערה

לכאורה צריך עיון, מדוע פחד יעקב מעשו כל יד' שנה שנטמן ולמד בבית מדרשו של עבר, הרי רבקה אמרה מפורש שעשו מתכנן לרצוח את יעקב רק כאשר יפטר יצחק אבינו, כי לא רצה לצער את אביו בהריגת בנו, והיות ויצחק היה חי מדוע חשש ופחד יעקב מלשכב לישון וכדברי המדרש הקודמים?

ואכן מצאנו שרבקה כשבקשה מיצחק לשלוח את יעקב לחרוץ, לא אמרה ליצחק שעשו מבקש לרצוח את יעקב, למרות שיצחק ידע שעשו כועס מאוד על יעקב ואף צעק צעקה גדולה ומרה כששמע מאביו שיעקב לקח את ברכותיו, אם כן מדוע רבקה ביקשה שבגלל שידוך טוב מהמשפחה לכן שיצחק יצווה את יעקב ללכת לחרוץ??

אלא, היות ואין סכנה ליעקב כל עוד שיצחק חי, לכן רבקה בקשה מיצחק רק שישלח את יעקב רק בגלל שידוך.

אבל בכל זאת מצאנו, שעשו שלח את אליפו לרצוח את יעקב בדרך לחרוץ, וזאת למרות שיצחק עדיין היה חי??

רש"י מפרש שעשה הגנה סביב ראשו מפני החיות הרעות, **ושואל מן ראש הישיבה זצ"ל** וכי למה פחד, הרי צריך לפחד רק מהקב"ה, כאותו חסיד שאמר שבוש הוא לפחד מלבד פחד מהבורא ולכן לא פחד לישן במדבר??

ועוד קשה שהרי חיות אוכלות בשר וסכנה יש לשאר חלקי הגוף יותר מהראש??

אלא נראה שפחד מהמלאכים שלא יקנאו בו, וברגע שעשה השתדלות ראו המלאכים שהוא נכנע ואינו רוצה להתקנאות

מה שהתחדש לי בעת האירוסין של **בני היקר בנימין יצחק ניי"ו** ברגעים של אושר, יה"ר שיראו דורות ישרים מברכים.

כאשר ראיתי רבנים שסובלים בהמתנה וחוסר מעש כי הם בטלים מלימוד תורה בשמחות שהם נאלצים להשתתף בהם, אמרתי להם לנחמם, שיש להם הזדמנות לקבל פנים חדשות בתורה מאדם שלא תמיד מוכר להם ואפילו מחוג

וטהר לבנו - ויצא

שידוכים משמים - למרות הכל ובסוף הכל שווה

עדי עד, וגם להקים משפחה לתפארת ודורות ישרים מברוכים עדי עד, רק להגביר אהבה ואחוה ושלוש ורעות – ידידות, כי בבית של שנה ומריבות הילדים יוצאים משוגעים למחצה שליש ולרביע או שיעורים מדרך הטובה רח"ל.

ואכן במדרש סה (ג) בפרשתנו מובא דברי רבי פנחס בשם ר' אבהו שמצינו בתורה בנביאים ובכתובים שאין זיווגו של איש אלא מן הקב"ה, בתורה **(בראשית כד)** "ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר", בנביאים (שופטים יד) "ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא" בכתובים ככתוב **(משלי יט)** "בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת".

ומסיים המדרש שיש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו, יצחק זיווגו בא אצלו וירא והנה גמלים באים, יעקב הלך אצל זיווגו ככתוב ויצא יעקב.

ואכן המקורות מלמדים על 3 סוגי שידוכים שונים שכולם משמים, **המקור הראשון** מלמד על שידוך מוצלח שאפילו מלאך רע על כורחו יענה אמן, שבתואל ולבן הרשעים והרמאים והכמרים לעבודת אלילים אפילו הם ראו בחוש שה' יצא דבר, ולכן בליל שבת כשיש אהבה ואחוה בבית יהודי מלאך רע יאמר אמן על ברכות המלאכים, **והמקור מהנביאים** מדבר על שידוך משמים שההורים לא רוצים ומזדעזעים ממנו כמו שמיון שהתחתן עם פלישתית שגירה, **והמקור ה-3 מהכתובים** זה שאדם רואה שהכל מצליח לו כסף דירה שקיבל מעמל הוריו, וגם זכה באשה טובה וחכמה, שלא יחשוב שזה חלק מהצלחת ההורים שבזכות עשירותם הוא קיבל אשה טובה ומוצלחת, אלא שידוך טוב זה רק משמים ולא בגלל סיבות גשמיות.

למה ואיך ומתי התחברו 12 האבנים לאחד

יצחק מלמד שנתקבצו כל אותן האבנים למקום אחד, וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק ראשו, תנא וכלן נבלעו באחת".

ובעצם קשה מהיכן דקדק המדרש וגם רש"י שמהפסוק **"ויקח מאבני המקום"** מוכח שלקח הרבה אבנים, אולי שלף אבן אחת מתאימה מתוך אבני המקום, אלא מפרש **בגור אריה** שאם הכוונה שלקח רק אבן אחת למה צריך לספר שלקח אבן מתוך הרבה אבנים אלא היה צריך להיות כתוב **"ויקח אבן"**, ולכן דרשו שלקח הרבה אבנים, אבל עדיין צריך שיהיו שם כן יהיה כתוב חד יותר **"ויקח אבני המקום"** למה כתוב **"מאבני המקום"** הרי יש מקום לטעות שהכוונה שלקח רק אבן אחת?

ואולי נתרץ הכל, שתחילה יעקב אבינו חיפש רק אבן אחת נוחה מתוך אבני המקום, ואז ראה נס שפתאום התקבצו לו 12 אבנים, ומזה למד יעקב אבינו שזה בא לרמוז לו על 12 שבטים שעתידיים לצאת ממנו, ולכן כתוב בדווקא **"ויקח מאבני המקום"**, לרמוז שמצד אחד רצה לקחת רק אבן אחת אבל בסוף בגלל הנס שהתקבצו 12 אבנים לכן לקח 12 אבנים, ובעצם יעקב לא לקח אלא שהתאספו לו בנס 12 האבנים.

אבל כאשר יעקב אבינו ראה שהאבנים התקוטטו על מי יניח צדיק ראשו הבין שיהיה מחלוקת בעם ישראל מי יהיה בראש, ואכן נחלקה מלכות ישראל ל-2 ממלכות, ויעקב אבינו רצה לדעת שלמרות שיש 12 שבטים בכל זאת שכל השבטים יתאחו לאחד במלכות בית דוד באחרית הימים.

לבן ביקש כסימן לפני השינה שכל האבנים יתאחו לאבן אחת, כי היות וראה נס שהתקבצו לו בדיוק 12 אבנים לרמוז על 12 השבטים, מכך הבין יעקב שנס זה קיבל כי זה מקום שהתפללו אבותיו ומיוחד בקדושה ויש בו ניסים, ולכן גם סמך שיהיה נס נוסף בזכות מקום שהתפללו אבותיו שגם יתאחו האבנים לאחד, בפרט שראה נס נוסף שהאבנים מתקוטטות על מי יניח צדיק ראשו, שמזה הבין שיש כמה ניסים בקשר לאבנים המרמזים על 12 השבטים ועל המחלוקת בעם ישראל, ולכן רצה לראות את הנס שיתאחו ויתאחדו כולם לאחד באחרית הימים.

ואכן יתכן שבאמת הנס שהתקבצו 12 האבנים זה בעיקר בגלל שמקום מקודש ביותר כי הוא מקום בית המקדש, ומפני שכבוד ה' התגלה עליו התאחו האבנים.

והאבנים התאחו לאחד במקום לברוך, ככתוב הים ראה וינוס, וגם הם התאחו רק לאחר שיעקב אבינו נרדם ולא קודם, כי זה

בזמן הארוך שהיה לי בעת סעודת אירוסיו בני, התבוננתי בפרשה שהנה יעקב אבינו השידוך לא בא אליו כמו שרבה באה ליצחק כשהתפלל בשדה, אלא היה עליו לצאת לקראת שידוכו וכדברי **המדרש רבה סה ד'**, ובסוף יעקב התחתן עם 4 נשים למרות שנראה שרצה רק את רחל.

והראשונה שהתחתן עמה – לאה, היה זה בטעות וכמעט מקו טעות, והשנייה האהובה – רחל נפטרה בגיל צעיר, וגם התחתן (יעקב סיבות שרצו נשותיו כמפורט בפסוקים להתחתן) עם 2 שפחות!!

וגם יעקב התחתן בגיל מאוד מבוגר כדברי **המדרש סה ה'** שהיה בן 84, כמעט גיל שכבר אינו יכול ללדת בדרך הטבע רק בדרך נס, (כפי שאברהם ושרה התפעלו שהם ושרה ילדו בגיל מבוגר קצת יותר מיעקב ככתוב **"ויפול אברהם על פניו ויצחק ויאמר בליבו הלבן מאה שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד"**).

אגב סיבת התעכבותו וסיבת עקרות האמהות מובא **במדרש רבה סה ג'** ברמז למבין שלכן כל האבות נקראו בשם ישראל, זה בכדי לצמצם את אורך הגלות של עם ישראל, שירד כמה יותר שנים בלי גלות מתוך ה 400 שנה שהתחילו מברית בין הבתרים, אגב לכאורה סיבה זו לא מתרץ מדוע רחל הייתה עקרה והרי לוי נפטר אחרון השבטים.

ולמרות כל הרשימה הזו הנראים שהשידוכים הללו לא פסגת השאיפות... בכל זאת מהם יצאו 12 שבטי ה' שלימות עם ישראל, בלי פגם אפילו באחד הבנים לעומת אברהם ויצחק שלא זכו שכל זרעם יהיה מושלם..

ואכן יעקב אבינו נטע לדורות, שכל שידוך גם אם אינו פסגת השלימות מכל חיסרון שיהיה, עדיין יצליחו להתקיים בבניין

במדרש רבה סה יא' כתוב, שר' יהודה אמר, 12 אבנים נטל יעקב ואמר הקב"ה גזר שיהיו 12 שבטים לעם ישראל, אם יתאחו 12 האבנים לאחת יודע אני שאני מעמיד י"ב שבטים צדיקים בלי פסול.

ואיך כל האבנים התאחו לאחד? התשובה לכאורה ככתוב במדרש תנחומא ויצא א' א' א"ר אבהו בשם ר"ש בן לקיש כיון שראו האבנים שהיו תחת מראשותיו של יעקב, את כבודו של הקב"ה שהתגלה ליעקב בשנתו, ככתוב **"והנה ה' ניצב עליו", נמחו כלם ונעשו אבן אחת, ומדייק זאת המדרש מכך שלפני שיש כתוב **ויקח מאבני המקום הרבה** אבל כשהתעורר כתוב **ויקח את האבן - אבן אחת**.**

אבל אם האבנים התאחו לאחד מפני שה' ניצב עליו כדברי ריש לקיש **במדרש תנחומא**, אם כן קשה מאוד, שהרי יעקב אבינו כאשר התעורר משנתו אמר **"וייקץ יעקב משנתו ויאמר אבן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי"**: וכתב רש"י **"ואנכי לא ידעתי"** - שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **והרשב"ם** כתב שיעקב חשב שזה מקום חול.

ובספורנו כתב שאכן יש ה' במקום הזה. הכוונה שאין ספק שזה המקום מוכן לנבואה מאחר שראיתי בו מראה כזאת בלי שהתכוונתי לנבואה, ואנכי לא ידעתי. ויש מקומות מסוגלים לנבואה מחמת קדושתם כדוגמת אווירא דארץ ישראל מחכימא, וטען יעקב שאלו ידעתי הייתי מכין עצמי לנבואה ולא כן עשיתי.

ואם יעקב אבינו לא ידע שהמקום הוא מקום קדוש, ולא ידע שה' יתגלה עליו במקום הזה, אם כן מה פתאום חשב שכל האבנים יתאחו לאבן אחת? הרי רק בגלל שה' התגלה מעליו לכן התאחו האבנים?

ובעצם קשה, שהרי יעקב אבינו רצה לחזור מחרן להר המוריה ולהתפלל במקום שהתפללו אבותיו, וכדברי רש"י שמיד במחשבתו זו קפצה לו הדרך והגיע להר המוריה, אם כן יעקב אבינו ידע שהגיע למקום קדוש כי זה מקום שהתפללו בו אבותיו, ואם ידע שזה מקום מיוחד וקדוש למרות שאולי נפרש שבהתחלה לפני השינה לא ידע שזה מקום בית המקדש, מדוע הלך לישון במקום קדוש – מקום שהתפללו בו אבותיו?

ונראה לתרץ על פי הגמרא **חולין צא'**, שהקשו שכתוב **"ויקח מאבני המקום"** ומצד שני כתוב **"ויקח את האבן"** אמר רבי

וטהר לבנו - ויצא

וכדברי המצוות דוד שבני 10 השבטים בזמן הגאולה ירגישו שווים לבני יהודה ובנימין, שהפער בין עשרת השבטים שנטמעו אלפי שנים בין הגויים לאונסם ימחק, ויתאחו לרמה שווה לבני יהודה ובנימין, למרות שבני יהודה ובנימין שמרו כל אלפי שנות הגלות על יהדותם והתמידו בתורה ובמצוות עד ביאת המשיח למרות הגלות.

מדוע ישתוו 10 השבטים שהיו מנותקים מיהדות אלפי שנים לבני יהודה שלא התנתקו מעולם מהיהדות?

קילקלו את ממלכת יהודה לכן לא החזרתי את עשרת השבטים עוד כאשר לא נטמעו בין העמים:

ואם כן טוענים ממלכת יהודה שהצער הגדול ביותר הוא של יהודה, כי הם התקלקלו ממלכת שומרון, וגם בגלל בני יהודה לא התחזקו לחזור בתשובה כשראו את עונשם של עשרת השבטים זה גרם להקב"ה לא לרצות להחזיר חזרה מהגלות את עשרת השבטים.

וא"כ יהודה בוכה בצער גדול שאני גרמתי לכם עשרת השבטים להיטמע בין העמים ועלי האשמה הכבדה של אובדנכם, ובפרט שכל יום שאנחנו לא חוזרים בתשובה ומביאים את הגאולה אנחנו ממשיכים את אובדנכם מעם ישראל.

ואולי סיום הקינה הוא החומל חמול וראה שממתם – אולי בזה הכוונה לעשרת השבטים שכביכול הם שממה כי נטמעו בין הגויים ואינם ניכרים כלל כשממה, ואילו על ממלכת יהודה אומרים ראה את אורך גלותם.

וכאמור קודם, ה' הבטיח שבזמן הגאולה ישיב את עשרת השבטים, והקב"ה מבטיח שיקבלו יחס שווה לבני יהודה למרות התנתקותם מעם ישראל משך אלפי שנים, ככתוב **בנביא הושע ב פסוק ג** "אמרו לאחיהם עמי ולאחותיכם רחמה", מסביר המצודת דוד "אמרו" - אתם בני יהודה ובנימין אמרו על אחיהם בני עשרת השבטים שהם עמי כמותכם, למרות שמהרתי להגלותם ממכם וקראתים אז "לא עמי".

כי עם ישראל ערבים זה לזה, ויש כאן מעגל של אשמה ששומרון קלקלו את יהודה, אבל יהודה אשמה שלא התעוררו בעונש שומרון, וכל יום בגלות שלא חזרו בתשובה האשמה באורך הגלות הוא של יהודה.

ולכן "אמרו", חובה עלינו להתאחד בביאת המשיח, לכבד אחד את השני, ולא נרגיש טובים יותר מאחרים, כמו שיהודה שנחשבו כיהודים כל שנות הגלות ולמדו תורה וקיימו מצוות כל השנים, חייבים להשוות את עשרת השבטים כמו שהם תלמידי חכמים וצדיקים כמוהם.

למרות שעשרת השבטים חיו כמו גויים משך 2500 שנה, כי האשמה בכך היא גם של שבט יהודה, וממילא כולם שווים לטובה, ובאהבה ובכבוד הפערים יושלמו בכל חלקי עם ישראל בקרוב בימינו אמן ואמן.

נס חנוכה שורשיו אצל יעקב אבינו כשקם מחלומו "ויצק שמן על המצבה"

שמן (כמובא במפרשי המדרש)? וגם לא משמע שמשמים מילאו את הפח רק ניצוק מהשמים שמן כמו על פי הפח ומשם המשיך כיציקה אחת על המצבה?

אלא נראה שאכן יעקב אבינו לא השתמש בשמן שבמקלו שהיה בכמות קטנה וגם הוקדש לשמש ללימוד התורה בלילות, אלא יעקב אבינו פתח את המקל לקבל את שפע השמן שנשפך מן השמים בכדי כביכול לזכות בו, וברגע שמפי המקל המשיך להישפך היישר על המצבה זה היה כביכול יציקה ארוכה של שמן מהשמים עם מעבר בפי מקלו של יעקב שנשאר לו מכל רכושו, וזה כמו פי הפח.

ונס זה גרם שבנס חנוכה ימצאו פח קטן, שגם הוא ישתמש בשפע שירד משמים, שגם כאשר יצקו שמן למנורה כל הזמן ראו שפי הפח מלא ולא נחסר מאומה, ולכן גם ביום הראשון היה נס, כי לא התרוקן הפח ונמצא שוב מלא, אלא השפע היה בפי הפח שנשאר מלא כל הזמן.

ויתכן שביום 8 גם היה כן, שהיה מלא כל זמן שיצקו ממנו לנרות המנורה, אבל לאחר שיצקו ביום השמיני שכבר יהיה בהמשך שמן טהור, מיד הפסיק הנס ומצאו את הפח ריק ויל"ע.

בא לרמז שבגלות יהיה מחלוקת אבל כאשר יתגלה כבוד ה' בעולם בימות המשיח עם ישראל יתאחו עם ישראל לאחד כמו שבט אחד בלי הבדלים.

וכפי שכתוב בהושע פרק ב' ב' "ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד, ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל: אמרו לאחיהם עמי ולאחותיכם רחמה".

ובאמת מה הסיבה שישתוו עשרת השבטים לרמה שווה בדיוק לבני ממלכת יהודה שכל אלפי שנות הגלות קיימו תורה ומצוות לעומת עשרת השבטים שאלפי שנים היו מנותקים לגמרי מהתורה והמצוות?

התשובה לכך התחדש לענ"ד באמירת הקינות בתשעה באב תשפ"ג בקינה י' ששם מתואר הויכוח בין עשרת השבטים המכונים שמרון למלכות יהודה המכונה אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!!

ועשרת השבטים טוענים שהיות והם גלו עוד קודם למלכות יהודה והם גלו למרחקים ונטמעו בין האומות, ואילו מלכות יהודה גלו שנים רבות מאוחר יותר ולמקומות קרובים ובזמן קצר חזרו שוב לארץ ישראל, ועד היום למרות כל אורך הגלות מלכות יהודה לא נטמעו בין הגויים אלא הם ניכרים וידועים כיהודים לעומת עשרת השבטים שכביכול נעלמו בין הגויים.

וממלכת יהודה טוענת שעשרת השבטים גלו פעם אחת וכביכול תם סבלם כי נטמעו בין הגויים, ואילו ממלכת יהודה גלו כמה פעמים וסובלים כל אלפי שנות הגלות בכל מיני צרות וגזירות רעות כי הם ניכרים בגויים כיהודים, והגויים נהנים תמיד להציק ליהודים בכל מקומות וזמני גלותם.

והאם טענת יהודה צודקת, וכי להימחק מעם ישראל משך 2500 שנה זה לא הסבל והעונש הגדול יותר מסבל גלות יהודה כיהודים עד היום, שלמרות הסבל הם יהודים וקרובים להקב"ה ולומדים תורה?!

ואולי שבט יהודה טוען שיתקי שומרון, אני סובלת מגליות הרבה כי משך 2500 שנה לא הצלחתי לתקן את חטאי ואנחנו ממשיכים לבגוד בה' ובמקום להתקרב אליו אנחנו מצערים אותו, ואילו את שומרון מלפני 2500 שנה הפסקת לצער את הקב"ה בחטאים כי נעלמתם ונבלעתם בין הגויים, וכבר לא כועס עליכם שנים רבות.

ויתכן עוד לפרש, על פי דברי הנביא הושע פרק י' (יא) גם יהודה שת קציר לך בשווי שבות עמי: וכתב המצודת דוד "גם יהודה" - ר"ל כשהיה בליבי להשיב מהגולה את עשרת השבטים כי היה בליבי לרחמם, הנה לא ארחמם כי בני יהודה הבעירו חמתי במה שאחזו בדרכי ממלכת ישראל לעבוד ע"ז כמוהם והם

מצאתי במדרש בראשית רבה ס"ח' וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן וגו' ויצק שמן על ראשה, ומוסיף המדרש "שופע לו מן השמים כמלא פי הפך".

ונפלאתי מהיכן ליעקב אבינו מלא הפך, הרי בפשטות אליפז שדד את יעקב במקום להורגו היה זה בדרכו הראשנה של יעקב לחרן וזאת עוד קודם שחזר מיד מחרן בכדי להתפלל בארץ ישראל מקום שהתפללו אבותיו, שהרי יעקב אבינו עשה נדר בעת צרתו והתפלל וביקש שיהיה לו אוכל ובגדים.

וממנו לומדים שכל יהודי ידור נדר ויתפלל מדרש רבה בראשית ע' א', וגם בפשטות אליפז המתין לרגע שיצא מבית מדרשו של שם ועבר בכדי להורגו.

ולאחר שיעקב אבינו נשדד, אמר כי במקלי עברתי את הירדן הזה, שלא נשאר לו רק המקל כי אליפז לקח לו הכל, ואם כן באיפה היה ליעקב אבינו פח שעליו נשפך שמן מהשמים?

אבל התשובה היא כמפורסם בשם **פענח רזא** שמקלו של יעקב היה חלול ושם היה שמן, אבל אם שם היה שמן מדוע נשפך עליו שמן מן השמים? וגם ויצק עליה שמן משמע כמות גדולה של

וטהר לבנו - ויצא

ואולי הקב"ה רצה לרמז ליעקב אבינו שהשפע שיורד משמים עובר דרך הכלים שהתאמצת ללימוד התורה, שבכוח הכלים של לימוד התורה ליצוק כצינור אחד ארוך ומתמשך של שפע ברכה וקדושה.

בקצרה בל"נ לשנה הבאה, מילת המפתח לגאולה – במדרש רבה (ו) ושבתי בשלום אל בית אבי, ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי נטל הקב"ה שיחתן של אבות ועשאו מפתח לגאולתן של בנים אמר לו הקב"ה אתה אמרת והיה לי לאלקים חייך כל טובות וברכות ונחמות שאני נותן לבלתי בלשון הזה, שנאמר (זכריה יד) והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים (ישעיה יא) והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו (ויאל ד) והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס (ישעיה כז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו': ואולי בגלל שיעקב אבינו לא ביקש שידוך בקלות רק ביקש ברמז שיזכו עם ישראל לשוב לאבינו שבשמים לעתיד לבוא, ובימי הגלות שיהיה להם לחם ובגד דהיינו פרנסה בכבוד למרות ימי הגלות, לכן הקב"ה השתמש במילה "והיה" לפסוקי גאולה ושמוחה.

עוד במדרש רבה (י) ויאמר להם יעקב אחי וגו' ר' יוסי בר חנינא פתר פסוקים אלו על הגלות, ויאמר להם יעקב וגו' מחרן אנחנו מחרנו של הקב"ה אנו בורחים, ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור, הידעתם את מי שהוא עתיד ללבן עונותיכם כשלג, ויאמר להם השלום לו, ויאמרו שלום, באיזו זכות? והנה רחל בתו באה עם הצאן, הה"ד (ירמיה לא) "כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם וגו' כה אמר ה' מניע קולך מבכי וגו' ויש תקוה לאחריתך וגו': וכידוע שרבי חיים שמואלביץ זצ"ל אמר אמא רחל אנה המשיכי לבכות, כי הגלות קשה לנו מאוד!! ולא הבנתי מה הקב"ה חידש לרחל שגרם לה להפסיק לבכות? והתשובה שרחל בכתה על עשרת השבטים שנטמעו בין האומות שמא אין להם תקווה יותר, והקב"ה מבטיח לה, שגם עשרת השבטים למרות שמעל אלפי שנים הם מעורבים בין הגויים בכל זאת הם יחזרו לעם ישראל ויהיו שווים לבני יהודה ובנימין וכאמור במאמר הקודם.

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש – איזה תפילה התפלל יעקב מנחה או ערבית?

אבל אפשר לתרץ שיטת התוספות ממש כדברי הפני יהושע, שאכן יעקב התפלל מנחה קטנה סמוך לחצות היום, ורצה להתפלל בהר המוריה תפילת מנחה נוספת כמנחת נדבה, ומאחר שפתאום שקעה עליו החמה, התברר למפרע שהתפלל סמוך ממש לשקיעה, וממילא אפשר להחשיב זאת לתפילת ערבית בוודאי לדעת ר' יהודה שאפשר אפילו שעה ורבע לפני השקיעה, אבל היות ויצא שיעקב לא התפלל ערבית שעתיים לפני השקיעה ולא שעה ורבע אלא זמן קצר לפני השקיעה לכן כתב תוספות שראוי לנהוג להתפלל כיעקב אבינו מעט לפני השקיעה מבעוד יום, אבל לא ראוי להקדים מפלג המנחה.

ואכן ברוך השם שבחנות בת ש"ב הגאון הצדיק רבי יוסף טויב שליט"א בעת הסעודה ניצלתי זמן פנוי לכתוב דרשה לשבת יארציט של אבי מורי רבי שלום בן יצחק זצ"ל שנפטר בו' כסלו שבת ויצא, ובי"ה שכיוונתי בס"ד לחלק מדברי התוספות והפני יהושע, ועוד התחדש דברים נפלאים שגם לאחר בדיקה יסודית ה' זיכני לכוון לדרך האמת.

שהנה יעקב אבינו התכוון לעשות תפילת מנחת נדבה, ובסופו של דבר זה היה תפילת ערבית וכדברי הפני יהושע, אך קשה שיוצא שתפילת ערבית כשתוקנה הייתה עם כוונה של תפילת מנחה או תפילת נדבה, ובכל זאת זה נחשב שיעקב אבינו תיקן תפילת ערבית, אבל זה קצת כואב שלכאורה אם כן תפילת ערבית כביכול חסר הכנה המדויקת עבורה?

אבל יתכן שהרצון והכוונה להתפלל במקום שהתפללו אבותיי, והרצון לחזור דרך ארוכה מחרן חזרה למרכז ארץ ישראל בכדי להתפלל במקום שהתפללו אבותיי אין לך הכנה גדולה מזו!

וזה מזכיר לי קצת מה שהוסיף לי אבי הצדיק זצ"ל, כשמסרתי שיעור בבית כנסת חזון יוסף באשדוד בהלכות שבת, אזי דיברתי על איסור "אוואש קלא" בשבת שיש איסור שמטחנת חטים תטחון בשבת על ידי מים שמסתובבים בנהר, כי הרעש של עבודת המכונה לא מתאימה למנוחת השבת.

והקשתי אם כן מדוע אין בזה בעיה של אף שקולה זה עושה רעש גדול ואבא שלי זכרנו לברכה תירץ באופן נפלא שאכן הגנרטור עושה רעש גדול אבל הוא כאילו צועק בכל רם "לכבוד שבת קודש", וכל מי ששומע את הגנרטור יודע ומבין שבזה מחמירים להשתמש בחשמל הכי מהודר לשבת אז אין כאן בעיה של אוואש קלא שלא מתאים כמו טחינת חטים.

ואומנם אם אכן תפילת ערבית נתקנה בעקבות תפילת יעקב שהיה לפני וסמוך לשקיעת החמה, מדוע אם כן תפילת ערבית כל הלילה, אולי תפילת ערבית זמן סיומה יהיה בשקיעה כי מיד לאחר התפילה רק אז שקעה על יעקב החמה, ומהיכן שזמנה יהיה גם לאחר השקיעה וכל הלילה?

ולכן ברצוני לחדש עוד שיעקב התפלל מנחת נדבה לפני השקיעה, ועוד הוסיף תפילת ערבית לאחר השקיעה ואפילו לאחר צאת הכוכבים, ואכן מצאתי שהפני יהושע כתב כך, שכתב ובדרוש הארזי עוד להוכיח שבאותה שעה היה מתפלל תפילת מנחה לפי מה שמצאתי במדרש שהשקיעה הקב"ה חמה שלא בעונתה שתי שעות, ועוד הוכחות אחרות שלאחר ששקעה לו החמה חזר והתפלל תפילת ערבית וכאן אין להאריך יותר ודו"ק:

ומצאתי לכאורה ראייה לטענה זו, כי הנה כתוב בפסוק טז' כתוב "וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי

הגמרא בסנהדרין צה' מביאה את הפסוק של תחילת הפרשה, "ויצא יעקב" וכותבת הגמרא שכאשר יעקב הגיע לחרן אמר אפשר שעברתי על מקום שהתפללו בו אבותי ואני לא התפללתי בו? ואז רצה יעקב לחזור לארץ ישראל ולהתפלל בהר המוריה, וממשיכה הגמרא שכיון שהרהר בדעתו לחזור קפצה לו הדרך ומיד ויפגע במקום, והסבר נוסף מביאה הגמרא שאין פגיעה אלא תפלה, וממשיכה הגמרא "וילן שם כי בא השמש" שאחרי שהתפלל יעקב רצה לחזור לחרן, אמר הקב"ה צדיק זה בא לבית מלוני יפטר בלא לינה, מיד בא השמש.

ומסבירה הגמרא שלכן כתוב בפרשת וישלח אחרי שיעקב נלחם בלילה עם מלאכו של עשו, "ויזרח לו השמש", ושואלת הגמרא וכי ליעקב בלבד זרחה והלא לכל העולם כולו זרחה? אלא אמר רבי יצחק שמש שבא בעבורו בפרשתו כשבא להתפלל בהר המוריה היא שחזרה וזרחה בעבורו.

והנה התוספות בברכות כו' כתב על דברי הגמרא שם שיעקב תיקן תפילת ערבית – ומדייק תוספות מלשון הגמרא בסנהדרין שהבאתי קודם שיעקב התפלל בהר המוריה עוד הרבה לפני הלילה – שעתיים לפני השקיעה, וכדברי המדרש רבה בראשית סח' "שהשמש הקדימה שעתיים לפני השקיעה ושקעה בשביל שיעקב ישן בהר המוריה, ואותם שעתיים של יום שהופסדו חזרו וזרחו ליעקב שעתיים קודם בפרשת וישלח וכדברי הגמרא על הפסוק "ויזרח לו השמש".

ואם כן מקשה תוספות הרי בגמרא בברכות קבעו שיעקב תיקן תפילת ערבית, ובפשטות יעקב אבינו התפלל בהר המוריה תפילת ערבית, והרי דעת ת"ק במשנה זמן ערבית מתחיל רק לאחר צאת הכוכבים? ומתרץ תוספות שהלכה כר' יהודה שאפשר להתפלל ערבית תכף לאחר פלג המנחה למרות שזה הרבה לפני השקיעה, ומסיים תוספות ויפה מנהג שלנו שאדברה טוב להתפלל מבעוד יום קצת.

אך הראש יוסף מקשה על תוספות שהרי פלג המנחה זה רק שעה ורבע לפני השקיעה, ואילו יעקב התפלל שעתיים לפני השקיעה? וגם מקשה הפני יהושע מדוע תוספות מסיק שרק להקדים קצת לפני השקיעה את תפילת ערבית הרי לר' יהודה שעה ורבע לפני השקיעה מתחיל לכתחילה זמן ערבית וזריזים מקדימים למצוות?

ומתרץ הפני יהושע, שלולי דברי התוספות היה נראה לי שיעקב התפלל תפילת נדבה כמו מנחה פעם שניה כי רצה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, ובאותו זמן לא היה בדעת יעקב לקובעה לתפילת ערבית, רק לאחר שראה יעקב ששקעה לו החמה שלא בעונתה לכן קבע אותה יעקב או שנקבע ע"י חז"ל לזמן תפילת ערבית לאחר שקיעת החמה לדעת ת"ק, ולכן גם תפילת ערבית רשות ולא חובה כי יעקב התפלל אותה כתפילת נדבה ורשות.

ובספר ארץ החיים כתב מדוע תוספות לא כתב שיעקב התפלל מנחה של חובה שעתיים לפני השקיעה, שהרי כתב תוס' בברכות כו' שלאחר שתיקן יצחק תפילת מנחה גם אברהם התפלל מנחה ולאורה גם יעקב בנו? ותיקן שבוודאי יעקב אבינו קיים זריזים מקדימים למצוות וכבר התפלל מנחה בתחילת זמנה קצת לאחר חצות היום ולא איחרה, לכן היה פשוט לתוספות שהייתה תפילת ערבית ולא מנחה.

וטהר לבנו - ויצא

ואומנם עצם המושג שטען יעקב שהוא חייב לחזור להתפלל במקום שהתפללו בו אבותי, יש סתירה ברש"י שהנה **רש"י בסנהדרין** שם כתב שהתפללו בו אבותי - אברהם ויצחק, אברהם דכתיב ויעתק משם, **יצחק אין מקרא בידו**, ואילו **רש"י בחולין** צא' שהתפללו בו אבותי - והוא הר המוריה שהתפלל בו אברהם, והוא **שדה שהתפלל בו יצחק ככתוב (בראשית כד) "ויצא יצחק לשוה בשדה"** ודרשו **בפסחים (דף פח)** לא כאברהם שקראו הר דכתיב בהר ה' ולא כיצחק שקראו שדה ככתוב **"לשוה בשדה"** אלא כיעקב שקראו בית:

ובאמת בפרשת חיי שרה השנה תשפ"ה, קיבלתי עליה וקודם העליה ממש שאלתי את הבעל קורא שכתוב שיצחק בא מהנגב להחזיר את קטורה לאברהם אבינו שהיה גר בבאר שבע, וקשה איך יתכן שהיה ע"פ הגמ' באותו יום לכאורה גם בתפילת מנחה שתיקן בהר הבית בירושלים? ולא כתוב בגמ' שהיה לו קפיצת הדרך,

ולאחר העליה קיבלתי תשובה בס"ד שיתכן שמוקדם בבוקר הביא את הגר לאברהם, ומשם הלך תכף להר הבית להתפלל מנחה, ובחזור מצא את רבקה מגיעה מחרון מכיון צפון, ואכן כתוב ויבא ויצא שהם 2 מושגים, שאולי יצא יום קודם להביא את הגר ובבוקר מוקדם הביאה לאברהם. והתורה מספרת זאת שנדע שבזכות דאגתו לשידוך לאביו זכה למצוא את אשתו בחזרתו מהתפילה וכעין זה מובא **בבלי יקר**.

ואומנם בהעמק דבר כתב ואין הכונה שהיה יצחק עומד אז בהר המוריה, ואולי מפני הקושיה איך הספיק ללכת כל זאת ברגלו ביום אחד? אלא הוא התפלל תחת אילן וכדומה, רק עינו ולבו היו לצד הר המוריה שנקרא שדה, ואכן **בזוהר ח"ב בא לט'** כתב שהשדה הייתה השדה שקנה אברהם ליד מערת המכפלה, וכידוע חברון היא בין באר שבע לירושלים.

אבל צ"ע שא"כ מדוע רצה יעקב אבינו לחזור להר המוריה מקום שהתפללו אבותיו, הרי כמו שיצחק לדעת העמק דבר ואולי כן דעת הזוהר רק כיוון דעתו להר המוריה, א"כ כך יעקב אבינו מספיק שיכוון דעתו לכיוון הר המוריה ויתפלל? ואולי היות ויצחק נעקד לקרבן ע"ג המזבח שהיה בהר המוריה, ממילא כשכיוון לכיוון הר המוריה בו נעקד לקרבן יש לזה ערך ועוצמה שהזכיר לעצמו מקום שהיה בו קרבן, אבל יעקב לא די בכך שיכוון לכיוון הר המוריה כשלא היה שם מעולם.

ואולי לכן **רש"י בסנהדרין** על תפילת יצחק בהר המוריה כתב שאין מקרא בידו, כי יתכן שיצחק רק כיוון לבו להר המוריה שכתיקן תפילת מנחה **כדברי העמק דבר ואולי ככלול בזוהר, ויל"ע**.

טעימות מהרמאות של לבן

וקרא שם ראשון להראות בעלות, וכפי שכתוב במפורש **בפסוק נא' "ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך"**, שקרן ורמאי לא אתה בנית אלא יעקב עם בניו.

והרמאות הגדולה ביותר, שלבן עוד הופך את יעקב לאלים ומסוכן שמזהיר אותו בברית שלא יעבור את הגל בכדי לבוא להורגו, וזה ביזיון עצום להשפיל צדיק ולהשוותו לרשע, וכי לבן הכיר את יעקב הגיבור בתור אדם אלים שהשתמש פעם אחת בכוחו באלימות? הרי יעקב שילם על אונסי צאן לבן למרות שפטור היה, בכל זאת שילם מכיסו בכדי לא לריב עם לבן.

וזה עונה על שאלת תלמידי היקר דוד נשר ני"ן, ששאל מה פשר כל אריכות התורה בסיפור עם הגלעד ושמותיו, ומה בדיוק חשוב כל התהליך שנכתב באריכות?

והתשובה, ללמד דרכו של לבן הרמאי שהשתלט ברמאות על כל מה שטרח ועשה יעקב אבינו, וגם להודיע שה' עשה ניסים ללבן להגיע תוך יום מהלך של 6 ימים, בכדי שישפר ליעקב שה' הזהיר אותו לא לפגוע ביעקב ולא לדבר עמו מטוב ועד רע, ובכל זאת לבן דיבר רע ומפחיד עם יעקב, אבל הקב"ה שעשה נס ללבן להגיע במהירות רצה שלבן למרות שכמעט ולא קיים את ציווי ה', שיקיים את הכתוב **"לאמר" - ואלוקי אביכם אמש אמר אלי לאמר**, שסיפור לבן ליעקב את רצונו להזיק ואת הזהרת ה', ואת הברית שלום שעשו, שזה ימשם ציווי לדורות לכל הגויים שרוצים להזיק ליהודים **"ובנביאי אל תרעו"**, שזה דבר אשר **צווה לדור דור לא להזיק ולצער צדיקים שבכל דור ודור - וכפי שכתוב בלקח טוב ובשכל טוב**.

לא ידעתי, וכתב **רש"י** שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **ובפסוק יז' אמר שזה בית אלוקים וזה שער השמים, ובפסוק יח' כתוב "וישכם יעקב בבקר וגו'"**, ומשמע שרק בבוקר יעקב השכים, אבל לא כתוב מה קרה בזמן שהיה מזמן שהתעורר באמצע שנתו עד שהשכים בבוקר? וכי חזר לישון? הרי יעקב אמר שלא היה יושן במקום קדוש כזה, ובוודאי לא יחזור לישון שם עד הבוקר?

אלא יתכן שלאחר שהתעורר באמצע הלילה משנתו וקרא למקום **"בית אלוקים"** לעומת אברהם שקראו הר ולעומת יצחק שקראו **"שדה"**, אזי התפלל יעקב תפילת ערבית, והאם שכב בתפילתו מפני ההגנה מחיות רעות שעשה לראשו או כי זה היה אבני המזבח שנעקד עליו יצחק, שזה בבחינת הקטר חלבים ואברים שנקטרים כל הלילה על גבי המזבח?

ואולי כי צריך להתפלל במקום מחיצות, וכפי שהקשה **תוספות** על יצחק איך התפלל בהר המוריה בשדה הרי זה חוצפה להתפלל במקום בלי מחיצות כמובא **בברכות לד'**, והיות ויעקב הגן רק על ראשו במחיצות ולא על שאר גופו, א"כ כלפיו נחשב מחיצות מה שהיה ראשו מוקף מחיצות בתפילתו? ואילו בזמן יצחק היה הר המוריה מוקף מחיצות כפי שהסביר **הב"ח אור"ח צ' ס"ד** את תירוץ התוספות, ומחיצה זו לא נשארה בזמן יעקב שא"כ לא היה פחד מחיות השדה לכאורה, ולא היה לו צורך לעשות הגנה סביב ראשו ויל"ע?

אגב טען הרב יהושע כהן שליט"א מאשדוד, שעל ראשו היה לו יעקב להגן כי דיבר כאילו שקר שאמר לאלפז שישקר לאביו שחתך ראשו של יעקב אבל מפחד אי בדרך זרק הראש ולכן חזר בלי ראש, ולכן רק על הראש היה לו להגן ושאר גופו היה בלי סכנה כי היה בלי פגם.

ויתכן שהתפלל בשכיבה כי ה' ניצב עליו על כל גופו ולא רק על ראשו, וכן ארץ ישראל הייתה מקופלת תחתיו, והיה כמגנט מלמעלה ומלמטה בדיוק בשכיבתו, והשכיבה שלו הייתה יותר מעומד לפני מלך כי המלך ניצב עליו, ואולי לכן לא נכתב בפירוש שלא יטעו להתפלל בשכיבה, שהרי לאף אחד אין ארץ ישראל מקופלת תחתיו, ולאף אחד אין ה' ניצב עליו.

וחשוב לציין **שבעל הטורים** כותב על **"ויקץ יעקב משנתו"** **ממשנתו** – מהתורה שלמד ביום, שמתוך שהיה הוגה בתורה ביום גם בלילה לא שכב לבו מלהגות בה בחלומו: והנה בחלום היה לו התגלות שכינה ובעצם איזה לימוד תורה היה כאן? ואולי לעומת התפילה שעשה בזמן שהוקף משנתו שאז חיבר תפילת ערבית, אזי השינה שהייתה לו שבה הגדיר את הר המוריה לבית ה', זה אולי נחשב כלימוד תורה ויל"ע?

ובעצם יוצא שאלו ואלו דברי אלוקים חיים, שאפשר להתפלל ערבית כר' יהודה לפני השקיעה, וגם כת"ק שערבית הותקנה בלילה ממש.

הקשה התלמידי היקר שוקי נוסביום ני"ו מכיתה ד' ת"ת תורת אמת ב"ב, מדוע כתוב "ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב...גלעד", וכי למה צריך להזכיר איך קרא לבן למקום?

ועניתי לו בשאלה נוספת, וכי באיזה רשות לבן קרא למקום שם, הרי את המצבה ואת האבנים בנה יעקב עם בניו? ועוד לבן קורא ראשון שם למקום שלא בנה?

ובאמת בפסוק **"ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל"**, כתב **רש"י** שיעקב קרא לבניו שיעזרו לו בלקיטת האבנים הקטנות, כי הם אחים לצרה ולמלחמה, ויעקב ובניו בלבד אכלו שם – **שכל טוב**, ורק בסוף **בפסוק נד'** כתוב שיעקב שחט בהמות וקרא לאחיו לאכול, וכתב **רש"י** שזה האנשים ממשפחתו שבאו עם לבן, שאחרי הברית הרגישו כמו אחים ליעקב, **ושאל תלמידי אלחנן קולר ני"ו** מדוע יעקב לא הזמין את לבן לסעודה הרי הם עושים ברית שלום?

ואולי היות ולבן טען קודם שהכל שלו, לכן בא יעקב הגיבור שיכל להקים בקלות את המצבה ואת גל האבנים, ובנה יחד עם בניו לבד את הגל, להראות ללבן שבניו של יעקב הם רק של יעקב ונאמנים רק לו בצרה ובמלחמה, **וזה מתרץ את קושיית תלמידי היקר אלחנן קולר ני"ו** – מדוע היה צריך יעקב הגיבור לבקש עזרה מבניו? וגם לכן יעקב ובניו אכלו יחד לבדם, להוכיח שהאוכל שייך רק ליעקב ולא הכל של לבן הרמאי.

ולפי זה מובן שלבן הרמאי למרות שלא בנה את המצבה והגל, ברמאות רצה להשתלט על זה, לכן הוא דבר ראשון קפץ בגניבה

וטהר לבנו - ויצא

ניתן להשיג את כרך "וטהר לבנו – דברים"

מתוך סט של 7 כרכים בקרוב ב"ה

כמו כן, אפשר להזמין את הכרך החדש יצא בס"ד בקרוב ממש

וטהר לבנו – שמות

אנא התפללו שהנדיב הנכבד יצליח ותשרה ברכה גדולה בעסקיו אמן.

אצל: יוחנן ריינר אשדוד, בני ברק, ראשון לציון, 0527120333

106855@gmail.com

